

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل حسابداری

اعتبار اسنادی داخلی - ریالی

(سال ۱۳۹۵)

فهرست مطالب

۳	مقدمه:
۳	بخش اول: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد جعاله
۳	۱- ثبت‌های حسابداری پیش‌دریافت و وثایق مأخوذه:
۵	۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد جعاله:
۵	۳- ثبت‌های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی و ابلاغ آن به ذینفع:
۷	۴- ثبت‌های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی:
۷	۵- ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:
۱۱	۶- ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در زمان ارائه اسناد:
۱۷	۷- ثبت‌های حسابداری بانک‌های تأییدکننده و تعیین‌شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:
۲۰	۸- ثبت‌های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی:
۲۰	۹- ثبت‌های حسابداری درخواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:
۲۱	۱۰- ثبت‌های حسابداری بانک‌گشایش‌کننده در زمان وصول بدهی سررسیدشده پرداخت نشده متقاضی:
۲۱	۱۱- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد جعاله:
۲۳	بخش دوم: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد مرابحه
۲۳	۱- ثبت‌های حسابداری پیش‌دریافت و وثایق مأخوذه:
۲۴	۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد مرابحه:
۲۴	۳- ثبت‌های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی و ابلاغ آن به ذینفع:
۲۶	۴- ثبت‌های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی:
۲۷	۵- ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:
۳۰	۶- ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در زمان ارائه اسناد:
۳۸	۷- ثبت‌های حسابداری بانک‌های تأییدکننده و تعیین‌شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:
۴۱	۸- ثبت‌های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی:
۴۱	۹- ثبت‌های حسابداری درخواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:
۴۲	۱۰- ثبت‌های حسابداری بانک‌گشایش‌کننده در مراحل بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب عقد مرابحه نسبه:
۴۳	۱۱- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات مرابحه نسبه در مقطع تهیه صورت‌های مالی:
۴۴	۱۲- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:
۴۵	۱۳- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:
۴۶	۱۴- ثبت حسابداری وصول تسهیلات قبل از سررسید:
۴۶	۱۵- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد مرابحه نقدی یا نسبه:
۴۸	بخش سوم: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد استصناع
۴۸	۱- ثبت‌های حسابداری پیش‌دریافت و وثایق مأخوذه:

- ۴۹ - ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد استصناع:
- ۴۹ - ثبت‌های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی و ابلاغ آن به ذینفع:
- ۵۱ - ثبت‌های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی:
- ۵۲ - ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:
- ۵۵ - ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در زمان ارائه اسناد:
- ۶۳ - ثبت‌های حسابداری بانک‌های تأییدکننده و تعیین‌شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:
- ۶۶ - ثبت‌های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی:
- ۶۷ - ثبت‌های حسابداری درخواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:
- ۶۷ - ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در مراحل بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب عقد استصناع نسبی:
- ۶۹ - ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات استصناع نسبی در مقطع تهیه صورت‌های مالی:
- ۷۰ - ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:
- ۷۱ - ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیرجاری:
- ۷۲ - ثبت حسابداری وصول تسهیلات قبل از سررسید:
- ۷۲ - ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد استصناع نقدی یا نسبی:

بخش چهارم: عملیات حسابداری تنزیل سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار در قالب عقد خرید دین

- ۷۳ - ثبت‌های حسابداری وثایق مأخوذه:
- ۷۴ - ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد خرید دین:
- ۷۴ - ثبت‌های حسابداری خرید سند تعهد پرداخت:
- ۷۵ - ثبت‌های حسابداری در سررسید سند تعهد پرداخت:
- ۷۶ - ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:
- ۷۷ - ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات خرید دین پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیرجاری:
- ۷۷ - ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در مقطع تهیه صورت‌های مالی:
- ۷۸ - ثبت‌های حسابداری بازخرید سند تعهد پرداخت:
- ۷۹ - ثبت‌های حسابداری تنزیل اعتبار اسنادی داخلی توسط بانک گشایش‌کننده یا بانک تأییدکننده:
- ۷۹ - ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد خرید دین:

«بسمه تعالی»

«دستورالعمل حسابداری اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»

مقدمه:

کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری با هدف ایجاد وحدت رویه، شناسایی و ثبت دقیق رویدادهای مالی مربوط به اعتبار اسنادی داخلی در مؤسسات اعتباری و نیز ارتقاء شفافیت صورتهای مالی آنها، به استناد ماده (۸۶) آیین نامه نحوه تأسیس و اداره مؤسسات اعتباری غیردولتی، بند (۲) از پانصد و سی و یکمین جلسه مورخ ۱۳۶۳/۴/۳ شورای محترم پول و اعتبار و نیز با توجه به مفاد «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»، مصوب یکمهرار و دویست و یازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۹/۱۷ شورای پول و اعتبار و «ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»، مصوب بیست و سومین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری، «دستورالعمل حسابداری اعتبار اسنادی داخلی – ریالی» را که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می شود به شرح زیر تصویب نمود. تعاریف عبارات و اصطلاحات مندرج در «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی» در این دستورالعمل نیز نافذ می باشد.

بخش اول: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد جعاله

طبق مفاد ماده (۱۴) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»، چنان چه بانک گشایش کننده صرفاً قصد ارائه خدمت به متقاضی در قالب گشایش اعتبار اسنادی داخلی داشته باشد، می تواند صرف نظر از موضوع اعتبار، با متقاضی قرارداد جعاله گشایش اعتبار اسنادی داخلی منعقد نماید. در این صورت، تأمین مالی متقاضی در هیچ یک از مراحل اعتبار اسنادی داخلی مقدور نمی باشد. لذا با عنایت به مراتب فوق، عملیات حسابداری مربوط به اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد جعاله به شرح ذیل می باشد:

۱- ثبت های حسابداری پیش دریافت و وثایق مأخوذه:

۱-۱ مبلغ پیش دریافت مأخوذه از متقاضی وفق ماده (۴) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»، باید به شرح

ذیل در حسابها ثبت شود:

به مبلغ پیش دریافت مأخوذه ××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ پیش دریافت مأخوذه ××××	بسی: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)

۲-۱- قبل از انعقاد قرارداد فی مابین متقاضی و بانک گشایش کننده، باید وثایق و تضامین لازم و کافی وفق مفاد مواد (۶) و (۷) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» از متقاضی اخذ شود. پس از اخذ وثایق از متقاضی، چنان چه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش کارشناسی اشیاء مزبور، در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده و چنان چه از نوع سهام باشد، به مبلغ قیمت مورد محاسبه، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام ××××	بده: حساب‌های انتظامی - وثایق اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام ××××	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۳-۱- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال ××××	بده: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال ××××	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۴-۱- محاسبه و اخذ کارمزد ارزیابی وثایق در چارچوب ضوابط ابلاغی، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه ××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه ××××	بسی: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد جعاله:

۱-۲- قرارداد با متقاضی در قالب عقد جعاله در حساب انتظامی قراردادها به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بده: حساب‌های انتظامی - قراردادهای جعاله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
به مبلغ یک ریال	xxxx	بسی: طرف حساب‌های انتظامی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۲-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی	}
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	
به مبلغ تمبر	xxxx	بسی: حساب تمبر مالیاتی	}
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)	

۳- ثبت‌های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی و ابلاغ آن به ذینفع:

۱-۳- پس از انعقاد قرارداد جعاله فی مابین بانک گشایش‌کننده و متقاضی، بانک مزبور در چارچوب ضوابط و

مقررات، اقدام به گشایش اعتبار اسنادی داخلی به نفع ذینفع می‌نماید. در این مرحله بابت تعهدات بانک

گشایش‌کننده به ذینفع، سند حسابداری زیر صادر می‌گردد:

به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌شده	xxxx	بده: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)	
به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌شده	xxxx	بسی: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت‌دار	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)	

۲-۳- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی	}
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	
به مبلغ تمبر	xxxx	بسی: حساب تمبر مالیاتی	}
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)	

۳-۳- در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، بر اساس مفاد ماده (۳) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی

داخلی - ریالی»، کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی محاسبه و با توجه به این که در این مقطع شرایط

تحقق درآمد مزبور کامل نشده است، در صورت دریافت وجه، رویداد مالی یادشده به شرح ذیل در حساب‌ها

ثبت می‌گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه گشایش اعتبار اسنادی داخلی	xxxx	بده: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه گشایش اعتبار اسنادی داخلی	xxxx	بسی: سود و کارمزد سال‌های آینده - کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۸۰)

تبصره - چنان چه تاریخ گشایش اعتبار اسنادی داخلی در یک دوره مالی و سررسید آن در دوره دیگری باشد، بانک

گشایش‌کننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، در مقطع تهیه صورت‌های مالی ثبت

حسابداری لازم را بابت تعدیل درآمد کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی در دفاتر خود اعمال نماید.

۳-۴- از آنجایی که در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، متقاضی نیز در خصوص تأمین مبلغ اعتبار اسنادی

داخلی گشایش‌شده، در قبال بانک گشایش‌کننده متعهد می‌گردد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک

یادشده ثبت می‌شود:»

به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌شده پس از کسر پیش‌دریافت از متقاضی	xxxx	بده: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)
به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌شده پس از کسر پیش‌دریافت از متقاضی	xxxx	بسی: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)

۳-۵- بر اساس مفاد ماده (۵) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، در صورتی ابلاغ پیام

گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع مشمول اخذ کارمزد می‌گردد که از طریق بانک دیگری به غیر

از بانک گشایش‌کننده صورت پذیرد. لذا در این مرحله، بانک گشایش‌کننده بابت ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی

به ذینفع، ولو این که از طریق شعب دیگر همان بانک صورت پذیرد، مجاز به دریافت کارمزد ابلاغ نمی‌باشد.

لیکن کارمزد بانک ابلاغ‌کننده بابت ابلاغ پیام گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، به شرح ذیل در دفاتر

بانک یادشده ثبت می‌گردد:

بده: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال ×××× به مبلغ کارمزد متعلقه (حداکثر ۲۰۰,۰۰۰ ریال)
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰) یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)

بسی: حساب کارمزد دریافتی
 (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۴- ثبت‌های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی:

۴-۱- چنانچه بنا به درخواست و یا اجازه بانک گشایش‌کننده، بانک دیگری تأیید خود را بر اعتبار اسنادی داخلی بیافزاید، بانک تأییدکننده باید ثبت حسابداری زیر را بابت تأییدیه مذکور در دفاتر خود اعمال نماید:

بده: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها ×××× به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی
 گشایش‌شده
 (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)

بسی: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها ×××× به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی
 گشایش‌شده
 (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)

۴-۲- بر اساس مفاد ماده (۶) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، مبلغ کارمزد بانک تأییدکننده بابت تأیید اعتبار اسنادی داخلی، به شرح زیر در دفاتر وی ثبت می‌گردد:

بده: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال ×××× به مبلغ کارمزد متعلقه
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰) یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)

بسی: حساب سود و کارمزد سال‌های آینده
 (کد حساب: ۳/۲/۰۵۸۰)

تبصره - چنانچه تاریخ گشایش اعتبار اسنادی داخلی در یک دوره مالی و سررسید آن در دوره دیگری باشد، بانک تأییدکننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، در مقطع تهیه صورت‌های مالی ثبت حسابداری لازم را بابت تعدیل درآمد کارمزد تأیید اعتبار اسنادی داخلی در دفاتر خود اعمال نماید.

۵- ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:

۵-۱- پیش‌پرداخت به ذینفع همراه با اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی:

۵-۱-۱- چنانچه مقرر شده باشد؛ وفق ماده (۱۲) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به عنوان پیش‌پرداخت به ذینفع پرداخت گردد، حسب مفاد دستورالعمل مزبور،

ابتدا باید وجه آن از سوی متقاضی تأمین گردد، لذا ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه از متقاضی به شرح زیر در دفاتر بانک گشایش کننده اعمال می گردد:

	××××	
به مبلغ دریافتی از متقاضی		بد: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
××××		بس: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ دریافتی از متقاضی		

۵-۱-۲- پس از دریافت وجه از متقاضی، مبلغ مزبور صرفاً باید در مقابل اخذ ضمانت نامه پیش پرداخت بانکی از ذینفع، به وی پرداخت گردد. ثبت های حسابداری اخذ ضمانت نامه پیش پرداخت بانکی از ذینفع معادل مبلغ تعهد شده، به شرح زیر در دفاتر اعمال می گردد:

۵-۱-۲-۱- ثبت مبلغ ضمانت نامه مأخوذه به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی:

	××××	
مبلغ تعهد شده در ضمانت نامه		بد: حساب های انتظامی - ضمانت نامه پیش پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
××××		بس: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
مبلغ تعهد شده در ضمانت نامه		

۵-۲-۲-۱- ثبت تعداد برگ های ضمانت نامه:

	××××	
به ازای هر برگ یک ریال		بد: حساب های انتظامی - برگ های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
××××		بس: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ یک ریال		

۵-۱-۳- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حساب ها ثبت می شود:

	××××	
به مبلغ پرداخت شده		بد: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
××××		بس: حساب ذینفع/حساب انواع چک های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)
به مبلغ پرداخت شده		

۵-۱-۴ از آن جایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش کننده و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می یابد، لذا در دفاتر بانک های یادشده، ثبت های حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می گردد:

۵-۱-۴-۱- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش کننده:

بد: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت دار (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵) ×××× به مبلغ پرداخت شده به ذینفع
بس: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵) ×××× به مبلغ پرداخت شده به ذینفع

۵-۱-۴-۲- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

بد: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸) ×××× به مبلغ پرداخت شده به ذینفع
بس: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸) ×××× به مبلغ پرداخت شده به ذینفع

۵-۱-۵ با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده از سوی متقاضی، تعهد وی در قبال بانک گشایش کننده کاهش می یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می گردد:

بد: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵) ×××× به مبلغ دریافتی از متقاضی
بس: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵) ×××× به مبلغ دریافتی از متقاضی

۵-۲- پیش پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت نامه پیش پرداخت بانکی از وی:

۵-۲-۱- چنانچه به استناد مفاد تبصره (۲) ماده (۱۲) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، با قبول تمامی مسئولیت های مترتبه توسط متقاضی، پیش پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت نامه پیش پرداخت بانکی از وی صورت پذیرد، بانک گشایش کننده در رابطه با وجه مزبور، مطالبه و یا بدهی نخواهد داشت و صرفاً به عنوان واسطه، مبلغ یادشده را از متقاضی دریافت و به ذینفع پرداخت می نماید. در این حالت تعهد بانک و مشتری بابت مبلغ اعتبار اسنادی داخلی کاهش می یابد و علاوه بر اعمال ثبت های اصلاحی لازم بابت کاهش مبلغ اعتبار اسنادی داخلی به شرح ردیف (۸) بخش اول این دستورالعمل، سایر

رویدادها به شرح ذیل در دفاتر اعمال می گردد. از این رو ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه مزبور از

متقاضی به شرح زیر در دفاتر بانک گشایش کننده اعمال می گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بده: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بسی: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب های: ۳/۲/۰۶۵۰)

۲-۲-۵- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حسابها ثبت می شود:

به مبلغ پرداخت شده	××××	بده: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب های: ۳/۲/۰۶۵۰)
به مبلغ پرداخت شده	××××	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چکهای بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۲-۲-۳- از آنجایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش کننده

و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می یابد، لذا در دفاتر بانکهای یادشده،

ثبتهای حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می گردد:

۲-۳-۱- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش کننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت دار (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۲-۳-۲- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بده: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بسی: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)

۵-۲-۴- با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده از سوی متقاضی، تعهد وی در قبال

بانک گشایش کننده کاهش می یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بد: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)	
به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	پس: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)	

۶- ثبت های حسابداری بانک گشایش کننده در زمان ارائه اسناد:

۶-۱- در صورتی که اسناد مستقیماً یا از طریق بانک تعیین شده جهت پرداخت یا بانک تأییدکننده به بانک

گشایش کننده ارائه شود، بانک گشایش کننده باید در بدو امر و قبل از بررسی اسناد، نسبت به اعمال

ثبت های حسابداری ذیل در دفاتر خود اقدام نماید:

۶-۱-۱- ثبت مبلغ اسناد واصله در حساب های انتظامی:

به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بد: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	پس: طرف حساب های انتظامی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۶-۱-۲- ثبت تعداد برگ های اسناد واصله در حساب های انتظامی:

به ازای هر برگ یک ریال	××××	بد: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
به ازای هر برگ یک ریال	××××	پس: طرف حساب های انتظامی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

تبصره - چنان چه پس از بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به ذینفع

عودت شود یا اسناد یادشده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در اعتبار

اسنادی داخلی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی مدت دار تعیین تکلیف گردد،

ثبت های حسابداری ردیف های (۶-۱-۱) و (۶-۱-۲) فوق عیناً برگشت می شود.

۶-۱-۳- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد بررسی اسناد یا پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد ماده (۷) «ضوابط ناظر بر

تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»:

به مبلغ کارمزد متعلقه	××××	بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه	××××	بی: حساب کارمزد دریافتی
		(کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۶-۲- چنانچه اسناد ارائه شده از سوی ذینفع، پس از بررسی حسب ضوابط بررسی اسناد، مطابق باشد و یا در صورت

مغایرت در اسناد، در چارچوب مفاد مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP)، بانک گشایش‌کننده

مغایرت مزبور را به متقاضی اعلام و وی نیز موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد، بانک

گشایش‌کننده باید ثبت‌های حسابداری زیر را در دفاتر خود اعمال نماید:

۶-۲-۱- در اعتبار اسنادی داخلی دیداری، ثبت حسابداری پرداخت وجه به ذینفع به شرح ذیل می‌باشد:

به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بد: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی داخلی پرداخت شده (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۷۹۱ و ۳/۱/۰۷۸۱)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بد: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ پرداخت شده	××××	بی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)
به مبلغ پیش‌پرداخت شده به ذینفع بابت اسناد مذکور	××××	بی: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)

۶-۲-۲- در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، ثبت حسابداری صدور سند تعهد پرداخت به شرح ذیل می‌باشد:

به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌دریافت و میان‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بد: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به مبلغ پیش‌دریافت و میان دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بد: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ پیش‌پرداخت شده به ذینفع بابت اسناد مذکور	××××	بی: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ باقیمانده وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد	××××	بی: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)

۶-۲-۱- در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، در سررسید پرداخت، هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و تسویه حساب

با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر اعمال شود:

به مبلغ پرداخت‌شده	xxxx	بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی
		مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
به مبلغ پرداخت‌شده	xxxx	پس: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده
		(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۶-۲-۳- برگشت تعهدات بانک نسبت به ذینفع در زمان ارائه اسناد مطابق، به شرح زیر در دفاتر ثبت می‌گردد:

به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	xxxx	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/ مدت‌دار
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)
به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	xxxx	پس: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۶-۲-۴- در صورتی که از ذینفع بابت پیش‌پرداخت، ضمانت‌نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت مبلغ ضمانت‌نامه مأخوذه

به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی به ذینفع، به شرح زیر می‌باشد:

مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	بده: طرف حساب‌های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	پس: حساب‌های انتظامی - ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۶-۲-۵- در صورتی که از ذینفع بابت پیش‌پرداخت، ضمانت‌نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت تعداد برگ‌های

ضمانت‌نامه مأخوذه به شرح زیر می‌باشد:

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بده: طرف حساب‌های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	پس: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۶-۲-۶- پس از ارائه اسناد مطابق، کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی تحقق یافته محسوب و به شرح زیر در دفاتر شناسایی می گردد:

به: سود و کارمزد سال های آینده - کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی ×××× به مبلغ کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی اسناد ارائه شده (کد حساب های: ۳/۲/۰۵۸۰)

بی: حساب کارمزد دریافتی ×××× به مبلغ کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی اسناد ارائه شده (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

تبصره - چنان چه تاریخ گشایش اعتبار اسنادی داخلی در یک دوره مالی و سررسید آن در دوره دیگری باشد، بانک گشایش کننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، در مقطع تهیه صورت های مالی ثبت حسابداری لازم را بابت تعدیل درآمد کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی در دفاتر خود اعمال نماید. در صورت اتمام ارائه خدمات بانکی موضوع این بند قبل از سررسید اعتبار اسنادی داخلی از طریق ارائه اسناد مطابق، تمامی مبلغ کارمزد باقیمانده باید به صورت یکجا در مقطع مزبور شناسایی شود.

۶-۲-۷- در اعتبار اسنادی داخلی مدت دار، ثبت حسابداری اخذ میان دریافت از متقاضی به شرح ذیل می باشد:

به: صندوق یا حساب متقاضی ×××× به مبلغ میان دریافت مأخوذه (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

بی: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) ×××× به مبلغ میان دریافت مأخوذه (کد حساب های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)

۶-۲-۷-۱- به منظور الزام متقاضی به پرداخت میان دریافت به بانک گشایش کننده به هنگام ارائه اسناد مطابق یا تاریخ پذیرش اسناد از سوی متقاضی، بانک یادشده می تواند موضوع مزبور را به عنوان شرط ضمن عقد لازم خارج، در قرارداد فی مابین خود و متقاضی درج نماید و مستند به مواد (۲۲۱) و (۲۳۰) قانون مدنی با وی شرط نماید که در صورت عدم ایفای به موقع تعهد مربوط به میان دریافت، وی ملزم به پرداخت مبلغی به عنوان خسارت می باشد. در این حالت و در صورت استتکاف متقاضی از پرداخت میان دریافت به بانک گشایش کننده، بانک مزبور موظف می باشد در مقطع تهیه صورت های مالی وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب ها ثبت نماید:

به: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی ×××× به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)

بی: وجه التزام دریافتی از محل سایر مطالبات بانک ×××× به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه (کد حساب: ۳/۲/۰۷۶۰)

۳-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، دیداری باشد، باید همزمان با پذیرش پرداخت توسط بانک گشایش کننده،

ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال شود:

۱-۳-۶- ثبت حسابداری دریافت وجه از متقاضی:

به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بس: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی داخلی پرداخت شده (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۷۹۱ و ۳/۱/۰۷۸۱)

۲-۳-۶- در صورت استنکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی دیداری بر پایه جعاله، بانک

گشایش کننده موظف می‌باشد، ضمن طبقه‌بندی بدهکاران بابت اعتبار اسنادی داخلی پرداخت شده، طبق مفاد

«دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری»، در مقطع تهیه صورت‌های مالی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین

متعلقه را به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بد: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بس: وجه التزام دریافتی از محل سایر مطالبات بانک - اعتبار اسنادی داخلی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۶۰)

۴-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، مدت‌دار باشد، باید ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش کننده

اعمال شود:

۱-۴-۶- ثبت حسابداری در صورت دریافت وجه از متقاضی در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار:

به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌دریافت و میان‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌دریافت و میان‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بس: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)

۶-۴-۲- ثبت حسابداری در صورت استنکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار در سررسید پرداخت:
در صورت استنکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار بر پایه عقد جعاله در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار ثبت حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال می‌شود:

بده: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی داخلی پرداخت شده (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۷۹۱ و ۳/۱/۰۷۸۱)	××××	به مبلغ قابل مطالبه از متقاضی
بده: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)	××××	به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی
بسی: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)	××××	به مبلغ اسناد ارائه شده

۶-۴-۳- در صورت استنکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار بر پایه عقد جعاله در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار ضمن این که حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی داخلی پرداخت شده به ریال (دولتی/غیردولتی) مشمول طبقه‌بندی طبق مفاد «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری» می‌شود، بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد در مقطع تهیه صورت‌های مالی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

بده: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)	××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه
بسی: وجه التزام دریافتی از محل سایر مطالبات بانک - اعتبار اسنادی داخلی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۶۰)	××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه

۶-۴-۴- بانک گشایش‌کننده موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای شناسایی درآمد وفق ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، شناسایی درآمد وجه‌التزام متعلقه به روش تعهدی (موضوع ثبت‌های ردیف ۶-۳-۲ و ردیف ۶-۴-۳ این بخش) را متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای تعدیل حساب وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین در مقاطع مزبور در دفاتر خود اعمال نماید:

بده: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)	××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده
بسی: وجه‌التزام معوق سایر مطالبات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۶۹)	××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده

۵-۶- با توجه به تعیین تکلیف تعهدات متقاضی در قبال بانک گشایش کننده در سررسید پرداخت ثبت حسابداری

زیر جهت برگشت تعهدات مزبور در دفاتر بانک گشایش کننده اعمال می شود:

به مبلغ باقیمانده تعهدات متقاضی	××××	بده: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)
به مبلغ باقیمانده تعهدات متقاضی	××××	بسی: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

۷- ثبت های حسابداری بانک های تأیید کننده و تعیین شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:

۱-۷- در صورتی که اسناد به بانک تأیید کننده یا بانک تعیین شده ارائه شود، بانک های مزبور باید در بدو امر و قبل

از هر گونه اقدام، ثبت های حسابداری ذیل را در دفاتر خود اعمال نمایند:

۱-۱-۷- ثبت اسناد واصله در حساب های انتظامی:

به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بده: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بسی: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۲-۱-۷- ثبت تعداد برگ های اسناد واصله در حساب های انتظامی:

به ازای هر برگ یک ریال	××××	بده: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ یک ریال	××××	بسی: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

تبصره - چنانچه اسناد توسط بانک تعیین شده به بانک گشایش کننده یا بانک تأیید کننده ارسال شود یا پس از

بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع توسط بانک تأیید کننده، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به

ذینفع عودت شود یا اسناد یاد شده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در

اعتبار اسنادی داخلی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی مدت دار تعیین تکلیف

گردد یا توسط بانک تأیید کننده جهت وصول ارائه شود، ثبت های حسابداری فوق عیناً برگشت می شود.

۱-۳- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد بررسی اسناد یا پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد تبصره ذیل ماده (۷)

«ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»:

بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال ×××× به مبلغ کارمزد متعلقه
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
بسی: حساب کارمزد دریافتی
(کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)
×××× به مبلغ کارمزد متعلقه

۲-۷- در صورتی که اسناد ارائه شده از سوی ذینفع مطابق باشد، هم‌زمان با پذیرش پرداخت، تعهد بانک

تأییدکننده انجام شده است، لذا برگشت تعهدات بانک یادشده به شرح زیر در دفاتر ثبت می‌شود:

بد: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها ×××× به مبلغی که تعهد آن ایفاء
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸) گردیده است
بسی: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها ×××× به مبلغی که تعهد آن ایفاء
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸) گردیده است

تبصره ۵ - چنانچه اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار باشد و اسناد مطابق از سوی ذینفع به بانک گشایش‌کننده ارائه گردد، سند تعهد پرداخت توسط بانک مزبور صادر گردیده و لذا تعهدات بانک تأییدکننده وفق ثبت فوق در سررسید سند تعهد پرداخت برگشت داده می‌شود.

۳-۷- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی دیداری باشد، بانک تعیین‌شده (در

صورت اخذ مجوز قبلی بانک گشایش‌کننده) و یا بانک تأییدکننده موظف به پذیرش پرداخت و پرداخت وجه به ذینفع می‌باشد، لذا علاوه بر ثبت‌های حسابداری ردیف (۱-۷) و (۲-۷)، در تاریخ یادشده ثبت ذیل در دفاتر بانک‌های مزبور اعمال می‌شود:

بد: حساب بین بانکها ×××× به مبلغ پرداخت‌شده به ذینفع
(کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)
بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده ×××× به مبلغ پرداخت‌شده به ذینفع
(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۱-۳-۷- بانک تعیین شده و یا بانک تأییدکننده پس از پرداخت وجه به ذینفع، اسناد مربوط به آن را جهت وصول به بانک ذی ربط ارسال می‌دارد. پس از دریافت وجه مزبور، بانک تعیین شده و یا بانک تأییدکننده وصول مبلغ مذکور را به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌نماید:

به مبلغ دریافت شده	xxxx	بده: صندوق یا حساب بانک گشایش‌کننده/بانک تأییدکننده (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافت شده	xxxx	بسی: حساب بین بانک‌ها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)

۴-۷- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار باشد، بانک تعیین شده (در صورت اخذ مجوز قبلی بانک گشایش‌کننده) و یا بانک تأییدکننده موظف به پذیرش پرداخت و تعهد پرداخت وجه آن به ذینفع در سررسید پرداخت می‌باشد، لذا بانک‌های مزبور باید علاوه بر ثبت‌های حسابداری ردیف (۱-۷) و (۲-۷)، در تاریخ پذیرش پرداخت (صدور سند تعهد پرداخت)، رویداد مالی یادشده را به شرح زیر در دفاتر خود ثبت نمایند:

به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد	xxxx	بده: حساب بین بانک‌ها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)
به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد	xxxx	بسی: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)

۱-۴-۷- در سررسید پرداخت، بانک تعیین شده و یا بانک تأییدکننده هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و تسویه حساب با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر خود صادر نمایند:

به مبلغ پرداخت شده	xxxx	بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
به مبلغ پرداخت شده	xxxx	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۷-۴-۲- در سررسید پرداخت، وصول وجه از بانک ذیربط، به شرح ذیل در دفاتر بانک تعیین شده و یا بانک تأییدکننده اعمال می شود:

به مبلغ دریافت شده	xxxx	به: صندوق یا حساب بانک گشایش کننده/بانک تأییدکننده (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافت شده	xxxx	بی: حساب بین بانکها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)

تبصره - در صورت ارائه اسناد مطابق به بانک تأییدکننده و یا بانک تعیین شده و پذیرش پرداخت توسط بانکهای یادشده، بانک گشایش کننده می بایست به محض اطلاع، ثبت های حسابداری لازم از جمله شناسایی بدهی به بانک تأییدکننده/تعیین شده و برگشت تعهدات در قبال ذینفع را در دفاتر خود اعمال نماید.

۸- ثبت های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی:

۸-۱- چنانچه وفق مفاد فصل پنجم «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، حسب درخواست متقاضی، پذیرش بانک گشایش کننده و موافقت ذینفع، اعتبار اسنادی داخلی اصلاح گردد، به عنوان مثال؛ سررسید یا مبلغ اعتبار اسنادی داخلی تغییر یابد، بانکهای ذی ربط موظفند در دفاتر خود تمامی ثبت های حسابداری مرتبط با آن اصلاحیه، از جمله ثبت های حسابداری تعدیل وثایق، کارمزد و تعهدات را به شرح مندرج در این دستورالعمل اعمال نمایند. در صورت موافقت بانک تأییدکننده با اصلاح اعتبار اسنادی داخلی، بانک مزبور نیز موظف می باشد؛ ثبت های اصلاحی لازم را در دفاتر خود اعمال نماید.

۹- ثبت های حسابداری در خواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:

۹-۱- در صورتی که قبل از سررسید اعتبار اسنادی داخلی، بنا به هر دلیلی درخواست ابطال اعتبار اسنادی داخلی مطرح و بر اساس ضوابط و مقررات، با این موضوع موافقت و اعتبار اسنادی داخلی مزبور ابطال گردد و یا مدت اعتبار اسنادی داخلی به اتمام رسیده باشد و در طی این مدت، ذینفع اسناد مطابق را ارائه ننموده باشد و یا در صورت مغایرت در اسناد و اعلام به متقاضی، وی عدم موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد؛ بانکهای ذی ربط موظف می باشند، ثبت های حسابداری مربوط به برگشت پیش دریافت، تعهدات، وثایق، قراردادهای ... را در دفاتر خود اعمال نمایند. همچنین بانک گشایش کننده موظف می باشد؛ در چارچوب ماده (۴) «ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» مبلغ کارمزد گشایش اعتبار

اسنادی داخلی موضوع ماده (۳) ضوابط مذکور را پس از کسر حداکثر ۹۰ درصد به عنوان جبران هزینه‌های عملیاتی بانک، به متقاضی عودت دهد. لذا ثبت حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال خواهد شد:

به مبلغ مانده حساب	xxxx	بده: سود و کارمزد سال‌های آینده - کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۸۰)
به مبلغ برگشت‌شده به متقاضی	xxxx	بسی: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ مابه‌التفاوت بابت جبران هزینه‌های عملیاتی بانک گشایش‌کننده	xxxx	بسی: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۱۰- ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در زمان وصول بدهی سررسیدشده پرداخت نشده متقاضی:

۱۰-۱- بانک گشایش‌کننده موظف است در زمان وصول بدهی سررسیدشده پرداخت نشده متقاضی، ضمن بروزرسانی سرفصل حساب وجه التزام دریافتی (کد حساب ۳/۱/۰۷۹۸) از تاریخ آخرین محاسبه تا تاریخ وصول (وفق ثبت‌های ردیف ۳-۴-۶ و ۴-۴-۶)، نسبت به ثبت وصول بدهی به شرح ذیل اقدام نماید:

به مبلغ وصولی	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ وصولی از بدهی متقاضی بابت اصل	xxxx	بسی: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی داخلی پرداخت شده (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۱/۰۷۸۱ و ۷۹۱)
به مبلغ وصولی از بدهی متقاضی بابت وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین	xxxx	بسی: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)

۱۱- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد جعاله:

۱۱-۱- پس از تسویه کامل قرارداد جعاله، قرارداد مزبور به شرح ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بسی: حساب‌های انتظامی - قراردادهای جعاله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۱-۲- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب‌ها

برگشت می‌شود:

به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	××××	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	××××	

۱۱-۳- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل از

حساب‌ها برگشت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	

بخش دوم: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد مرابحه

عملیات حسابداری مربوط به اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد مرابحه به شرح ذیل می‌باشد:

۱- ثبت‌های حسابداری پیش‌دریافت و وثایق مأخوذه:

۱-۱ مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی وفق ماده (۴) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، باید به شرح

ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه	xxxx	بسی: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)

۱-۲ قبل از انعقاد قرارداد فی‌مابین متقاضی و بانک گشایش‌کننده، باید وثایق و تضامین لازم و کافی وفق مفاد

مواد (۶) و (۷) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» از متقاضی اخذ شود. پس از اخذ وثایق از متقاضی،

چنان‌چه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به

ارزش کارشناسی اشیاء مزبور، در صورتی‌که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده و چنان‌چه

از نوع سهام باشد، به مبلغ قیمت مورد محاسبه، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بده: حساب‌های انتظامی - وثایق اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۱-۳ تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در

حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بده: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۱-۴- محاسبه و اخذ کارمزد ارزیابی وثایق در چارچوب ضوابط ابلاغی، به شرح زیر در حسابها ثبت می گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بس: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۲- ثبت های حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد مرابحه:

۱-۲- طبق مفاد «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، چنانچه موضوع اعتبار اسنادی داخلی در زمان

گشایش آن، کالای موجود یا خدمت باشد، گشایش اعتبار اسنادی داخلی بر پایه عقد مرابحه صورت

می پذیرد. در این صورت باید بین بانک گشایش کننده و متقاضی، عقد مرابحه منعقد شود که در حساب

انتظامی قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می گردد:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بد: حساب های انتظامی - قراردادهای مرابحه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بس: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۲-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حسابها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تمبر	xxxx	بس: حساب تمبر مالیاتی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

۳- ثبت های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی و ابلاغ آن به ذینفع:

۱-۳- پس از انعقاد قرارداد مرابحه فی مابین بانک گشایش کننده و متقاضی، بانک مزبور در چارچوب ضوابط و

مقررات، اقدام به گشایش اعتبار اسنادی داخلی به نفع ذینفع می نماید. در این مرحله بابت تعهدات بانک

گشایش کننده به ذینفع، سند حسابداری زیر صادر می گردد:

به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده	xxxx	بد: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)
به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده	xxxx	بس: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت دار (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)

۳-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حسابها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	xxxx	} بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تمبر	xxxx	

۳-۳- در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، بر اساس مفاد ماده (۳) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی

داخلی - ریالی»، سود مراحه نقدی محاسبه و با توجه به این که در این مقطع شرایط تحقق درآمد مزبور کامل نشده است، در صورت دریافت وجه، رویداد مالی یادشده به شرح ذیل در حسابها ثبت می‌گردد:

به مبلغ سود محاسبه شده مراحه نقدی	xxxx	} بد: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ سود محاسبه شده مراحه نقدی	xxxx	

بصره - چنان چه تاریخ گشایش اعتبار اسنادی داخلی در یک دوره مالی و سررسید آن در دوره دیگری باشد، بانک گشایش‌کننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، در مقطع تهیه صورت‌های مالی ثبت حسابداری لازم را بابت تعدیل درآمد کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی در دفاتر خود اعمال نماید.

۳-۴- از آنجایی که در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، متقاضی نیز در خصوص تأمین مبلغ اعتبار اسنادی

داخلی گشایش‌شده، در قبال بانک گشایش‌کننده متعهد می‌گردد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک یادشده ثبت می‌شود:

به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌شده پس از کسر پیش‌دریافت از متقاضی	xxxx	} بد: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)
به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌شده پس از کسر پیش‌دریافت از متقاضی	xxxx	

۳-۵- بر اساس مفاد ماده (۵) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، در صورتی ابلاغ پیام

گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع مشمول اخذ کارمزد می‌گردد که از طریق بانک دیگری به غیر

از بانک گشایش کننده صورت پذیرد. لذا در این مرحله، بانک گشایش کننده بابت ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، ولو این که از طریق شعب دیگر همان بانک صورت پذیرد، مجاز به دریافت کارمزد ابلاغ نمی باشد. لیکن کارمزد بانک ابلاغ کننده بابت ابلاغ پیام گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، به شرح ذیل در دفاتر بانک یادشده ثبت می گردد:

<p>به مبلغ کارمزد متعلقه (حداکثر ۲۰۰,۰۰۰ ریال) ××××</p> <p>به مبلغ کارمزد متعلقه (حداکثر ۲۰۰,۰۰۰ ریال) ××××</p>	<p>بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)</p> <p>بس: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)</p>
---	---

۴- ثبت های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی:

۴-۱- چنانچه بنا به درخواست و یا اجازه بانک گشایش کننده، بانک دیگری تأیید خود را بر اعتبار اسنادی داخلی بیافزاید، بانک تأیید کننده باید ثبت حسابداری زیر را بابت تأییدیه مذکور در دفاتر خود اعمال نماید:

<p>به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده ××××</p> <p>به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده ××××</p>	<p>بد: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)</p> <p>بس: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)</p>
---	---

۴-۲- بر اساس مفاد ماده (۶) «ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، مبلغ کارمزد بانک تأیید کننده بابت تأیید اعتبار اسنادی داخلی، به شرح زیر در دفاتر وی ثبت می گردد:

<p>به مبلغ کارمزد متعلقه ××××</p> <p>به مبلغ کارمزد متعلقه ××××</p>	<p>بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)</p> <p>بس: حساب سود و کارمزد سال های آینده (کد حساب: ۳/۲/۰۵۸۰)</p>
---	---

تبصره - چنانچه تاریخ گشایش اعتبار اسنادی داخلی در یک دوره مالی و سررسید آن در دوره دیگری باشد، بانک تأیید کننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، در مقطع تهیه صورت های مالی ثبت حسابداری لازم را بابت تعدیل درآمد کارمزد تأیید اعتبار اسنادی داخلی در دفاتر خود اعمال نماید.

۵- ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:

۵-۱- پیش‌پرداخت به ذینفع همراه با اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی:

۵-۱-۱- چنانچه مقرر شده باشد؛ وفق ماده (۱۲) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به عنوان پیش‌پرداخت به ذینفع پرداخت گردد، حسب مفاد دستورالعمل مزبور، ابتدا باید وجه آن از سوی متقاضی تأمین گردد، لذا ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه مزبور از متقاضی به شرح زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال می‌گردد:

بد: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	××××	به مبلغ دریافتی از متقاضی
بس: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)	××××	به مبلغ دریافتی از متقاضی

۵-۱-۲- پس از دریافت وجه از متقاضی، مبلغ مزبور صرفاً باید در مقابل اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذینفع، به وی پرداخت گردد. ثبت‌های حسابداری اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذینفع معادل مبلغ تعهد شده، به شرح زیر در دفاتر اعمال می‌گردد:

۵-۱-۲- ثبت مبلغ ضمانت‌نامه مأخوذه به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی:

بد: حساب‌های انتظامی - ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	××××	مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه
بس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	××××	مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه

۵-۱-۲- ثبت تعداد برگ‌های ضمانت‌نامه:

بد: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	××××	به ازای هر برگ یک ریال
بس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	××××	به ازای هر برگ یک ریال

۵-۱-۳- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)	××××	به مبلغ پرداخت شده
بس: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)	××××	به مبلغ پرداخت شده

۵-۱-۴- از آن جایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش کننده و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می‌یابد، لذا در دفاتر بانک‌های یادشده، ثبت‌های حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می‌گردد:

۵-۱-۴- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش کننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت دار	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)	
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)	

۵-۱-۴- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بده: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)	
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بسی: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)	

۵-۱-۵- با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده از سوی متقاضی، تعهد وی در قبال بانک گشایش کننده کاهش می‌یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می‌گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بده: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)	
به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بسی: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)	

۵-۲- پیش‌پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی:

۵-۲-۱- چنانچه به استناد مفاد تبصره (۲) ماده (۱۲) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، با قبول تمامی مسئولیت‌های مترتبه توسط متقاضی، پیش‌پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی صورت پذیرد، بانک گشایش کننده در رابطه با وجه مزبور، مطالبه و یا بدهی نخواهد داشت و صرفاً به عنوان واسطه، مبلغ یادشده را از متقاضی دریافت و به ذینفع پرداخت می‌نماید. در این حالت تعهد بانک و مشتری بابت مبلغ اعتبار اسنادی داخلی کاهش می‌یابد و علاوه بر اعمال ثبت‌های اصلاحی لازم بابت کاهش مبلغ اعتبار اسنادی داخلی به شرح ردیف (۸) بخش دوم این دستورالعمل، سایر

رویدادها به شرح ذیل در دفاتر اعمال می‌گردد. از این رو ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه مزبور از متقاضی به شرح زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال می‌گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بده: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بسی: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۶۵۰)

۲-۲-۵- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ پرداخت شده	××××	بده: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۶۵۰)
به مبلغ پرداخت شده	××××	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۲-۲-۳- از آن جایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش‌کننده و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می‌یابد، لذا در دفاتر بانک‌های یادشده، ثبت‌های حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می‌گردد:

۲-۳-۱- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش‌کننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت‌دار (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۲-۳-۲- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بده: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بسی: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)

۵-۲-۴- با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده از سوی متقاضی، تعهد وی در قبال بانک گشایش کننده کاهش می یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بد: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)
به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	پس: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

۶- ثبت های حسابداری بانک گشایش کننده در زمان ارائه اسناد:

۶-۱- در صورتی که اسناد مستقیماً یا از طریق بانک تعیین شده جهت پرداخت یا بانک تأییدکننده به بانک گشایش کننده ارائه شود، بانک گشایش کننده باید در بدو امر و قبل از بررسی اسناد، نسبت به اعمال ثبت های حسابداری ذیل در دفاتر خود اقدام نماید:

۶-۱-۱- ثبت مبلغ اسناد واصله در حساب های انتظامی:

به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بد: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	پس: طرف حساب های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۶-۱-۲- ثبت تعداد برگ های اسناد واصله در حساب های انتظامی:

به ازای هر برگ یک ریال	××××	بد: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ یک ریال	××××	پس: طرف حساب های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

تبصره - چنانچه پس از بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به ذینفع عودت شود یا اسناد یادشده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در اعتبار اسنادی داخلی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی مدت دار تعیین تکلیف گردد، ثبت های حسابداری ردیف های (۶-۱-۱) و (۶-۱-۲) فوق عیناً برگشت می شود.

۶-۱-۳- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد بررسی اسناد یا پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد ماده (۷) «ضوابط ناظر بر

تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»:

به مبلغ کارمزد متعلقه	××××	بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه	××××	بی: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۶-۲- چنانچه اسناد ارائه شده از سوی ذینفع، پس از بررسی حسب ضوابط بررسی اسناد، مطابق باشد و یا در صورت

مغایرت در اسناد، در چارچوب مفاد مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP)، بانک گشایش‌کننده

مغایرت مزبور را به متقاضی اعلام و وی نیز موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد، بانک

گشایش‌کننده باید ثبت‌های حسابداری زیر را در دفاتر خود اعمال نماید:

۶-۲-۱- در اعتبار اسنادی داخلی دیداری، ثبت حسابداری پرداخت وجه به ذینفع به شرح ذیل می‌باشد:

به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بد: اموال/خدمات خریداری شده برای مرابحه (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)
به مبلغ پیش پرداخت شده به ذینفع بابت اسناد مذکور	××××	بی: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ پرداخت شده	××××	بی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۶-۲-۲- در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، ثبت حسابداری صدور سند تعهد پرداخت به شرح ذیل می‌باشد:

به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بد: اموال/خدمات خریداری شده برای مرابحه (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)
به مبلغ پیش پرداخت شده به ذینفع بابت اسناد مذکور	××××	بی: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ باقیمانده وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد	××××	بی: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)

۶-۲-۱- در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، در سررسید پرداخت، هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و تسویه

حساب با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر اعمال شود:

به مبلغ پرداخت‌شده	xxxx	بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی
		مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
به مبلغ پرداخت‌شده	xxxx	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده
		(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۶-۲-۳- برگشت تعهدات بانک نسبت به ذینفع در زمان ارائه اسناد مطابق، به شرح زیر در دفاتر ثبت می‌گردد:

به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	xxxx	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری / مدت‌دار
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)
به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	xxxx	بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۶-۲-۴- در صورتی که از ذینفع بابت پیش‌پرداخت، ضمانت‌نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت مبلغ ضمانت‌نامه مأخوذه

به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی به ذینفع، به شرح زیر می‌باشد:

مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	بده: طرف حساب‌های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	بسی: حساب‌های انتظامی - ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی
		داخلی - ریالی
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۶-۲-۵- در صورتی که از ذینفع بابت پیش‌پرداخت، ضمانت‌نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت تعداد برگ‌های

ضمانت‌نامه مأخوذه به شرح زیر می‌باشد:

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بده: طرف حساب‌های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بسی: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۶-۲-۶- پس از ارائه اسناد مطابق و تکمیل فرآیند واگذاری اموال یا خدمات به متقاضی، سود ناشی از واگذاری اسناد

ارائه شده، تحقق یافته محسوب و به شرح زیر در دفاتر شناسایی می گردد:

به مبلغ سود محاسبه شده مباحه نقدی اسناد ارائه شده	××××	بد: سود و کارمزد سال‌های آینده - سود مباحه نقدی (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۸۰)
به مبلغ سود محاسبه شده مباحه نقدی اسناد ارائه شده	××××	بس: حساب درآمدهای متفرقه (کد حساب: ۳/۲/۰۸۲۰)

۶-۲-۷- در اعتبار اسنادی داخلی مدت دار، ثبت حسابداری اخذ میان دریافت از متقاضی به شرح ذیل می باشد:

به مبلغ میان دریافت مأخوذه	××××	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ میان دریافت مأخوذه	××××	بس: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۳۶۸ و ۳۶۹)

۶-۲-۷-۱- به منظور الزام متقاضی به پرداخت میان دریافت به بانک گشایش کننده به هنگام ارائه اسناد مطابق یا

تاریخ پذیرش اسناد از سوی متقاضی، بانک یادشده می تواند موضوع مزبور را به عنوان شرط ضمن عقد لازم

خارج، در قرارداد فی مابین خود و متقاضی درج نماید و مستند به مواد (۲۲۱) و (۲۳۰) قانون مدنی با وی

شرط نماید که در صورت عدم ایفای به موقع تعهد مربوط به میان دریافت، وی ملزم به پرداخت مبلغی به

عنوان خسارت می باشد. در این حالت و در صورت استنکاف متقاضی از پرداخت میان دریافت به بانک

گشایش کننده، بانک مزبور موظف می باشد در مقطع تهیه صورت‌های مالی وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه

را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بد: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بس: وجه التزام دریافتی از محل سایر مطالبات بانک (کد حساب: ۳/۲/۰۷۶۰)

۳-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، دیداری و بر پایه عقد مراحه نقدی باشد، باید همزمان با پذیرش پرداخت توسط بانک گشایش کننده، ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال شود:

۳-۶-۱- ثبت حسابداری تحویل اموال/خدمات موضوع اعتبار اسنادی داخلی به متقاضی:

مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بد: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بد: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	××××	بس: اموال/خدمات خریداری شده برای مراحه (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)

۳-۶-۲- ثبت دریافت وجه از متقاضی:

به مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)

۳-۶-۳- در صورت استتکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی دیداری بر پایه عقد مراحه نقدی، بانک گشایش کننده موظف می‌باشد، ضمن طبقه‌بندی تسهیلات موضوع بند (۳-۶-۱) طبق مفاد «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری»، در مقطع تهیه صورت‌های مالی وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را

محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بد: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بس: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۴-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، مدت‌دار و بر پایه عقد مراحه نقدی باشد، باید ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال شود:

۴-۶-۱- ثبت تحویل اموال/خدمات موضوع اعتبار اسنادی داخلی به متقاضی در زمان صدور سند پذیرش پرداخت:

به: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی/غیردولتی) -	××××	به مبلغ قابل دریافت
اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار		
(کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)		
به: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی)	××××	به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی
(کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)		
بی: اموال/خدمات خریداری شده برای مراحه (دولتی/غیردولتی)	××××	به مبلغ بهای تمام‌شده اموال
(کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)		

۴-۶-۲- ثبت انتقال به سرفصل تسهیلات مراحه در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی:

به: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه/دولتی/غیردولتی	××××	به مبلغ قابل دریافت
(کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)		
بی: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی/غیردولتی)	××××	به مبلغ قابل دریافت
- اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار		
(کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)		

۴-۶-۳- ثبت دریافت وجه از متقاضی در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی:

به: صندوق یا حساب متقاضی	××××	به مبلغ دریافت‌شده
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)		
بی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه/دولتی/غیردولتی	××××	به مبلغ دریافت‌شده
(کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)		

۴-۶-۴- در صورت استتکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار بر پایه عقد مراحه نقدی در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، ضمن این که ثبت دریافت وجه از متقاضی در سررسید اعتبار اسنادی داخلی اعمال نمی‌گردد و تسهیلات موضوع بند (۶-۴-۲) مشمول طبقه‌بندی طبق مفاد «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری» می‌شود، بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد در مقطع تهیه صورت‌های مالی وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	به: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	پس: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۵-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، دیداری و بر پایه عقد مرابحه نسبه باشد، باید همزمان با پذیرش پرداخت توسط بانک گشایش کننده، ثبت حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال شود:

۱-۵-۶- ثبت اعطای تسهیلات به متقاضی:

مبلغ تسهیلات اعطایی (به مبلغ فروش نقدی پس از کسر پیش دریافت)	××××	به: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵ و ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ پیش دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	به: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به میزان سود دوران بازپرداخت در مرابحه نسبه	××××	به: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ بهای تمام شده اموال	××××	پس: اموال/خدمات خریداری شده برای مرابحه (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)
به میزان سود دوران بازپرداخت در مرابحه نسبه	××××	پس: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)

۶-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، مدت دار و بر پایه عقد مرابحه نسبه باشد، باید ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش کننده اعمال شود:

۱-۶-۶- ثبت تحویل اموال/خدمات موضوع اعتبار اسنادی داخلی به متقاضی همزمان با صدور سند پذیرش پرداخت:

به مبلغ قابل دریافت	××××	به: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت دار به ریال (دولتی/غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به مبلغ پیش دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	به: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ بهای تمام شده اموال	××××	پس: اموال/خدمات خریداری شده برای مرابحه (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)

۶-۶-۲- ثبت اعطای تسهیلات مباحه به متقاضی در سررسید پرداخت وجه به ذینفع:

به مبلغ تسهیلات اعطایی	xxxx	بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مباحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵ و ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان سود دوران بازپرداخت در مباحه نسبه	xxxx	بده: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ قابل دریافت	xxxx	بسی: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی/غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به میزان سود دوران بازپرداخت در مباحه نسبه	xxxx	بسی: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)

تبصره - چنانچه حسب مفاد تبصره (۳) ماده (۱۵) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی، در اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد مباحه نقدی، در زمان ارائه اسناد مطابق، متقاضی درخواست دریافت تسهیلات نماید و بانک گشایش‌کننده نیز موافقت خود را اعلام داشته باشد، باید ابتدا قرارداد مباحه نقدی اقاله و سپس قرارداد مباحه نسبه به ترتیب مقرر در دستورالعمل مذکور بین آن‌ها منعقد گردد. لذا در صورت بروز چنین موضوعی، باید در دفاتر بانک گشایش‌کننده، به جای ثبت‌های حسابداری ردیف (۳-۶) و (۴-۶)، حسب این‌که اعتبار اسنادی داخلی، دیداری یا مدت‌دار می‌باشد، اسناد حسابداری ردیف (۵-۶) و (۶-۶) صادر و سایر رویدادهای مالی مربوط به بازپرداخت تسهیلات، مطابق با ثبت‌های حسابداری ردیف‌های (۱۰) الی (۱۵) بخش دوم این دستورالعمل انجام گیرد. در صورت لزوم اخذ وثایق اضافی، ثبت‌های حسابداری لازم در خصوص اخذ وثایق و نیز کارمزدهای مترتب بر ارزیابی آن، باید مطابق با مفاد ردیف (۱) بخش دوم این دستورالعمل اعمال گردد.

۶-۷- با توجه به تعیین تکلیف مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌شده، مانده تعهدات متقاضی در قبال بانک گشایش‌کننده در زمان دریافت وجه از متقاضی یا اعطای تسهیلات به وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می‌گردد:

به مبلغ باقیمانده تعهدات متقاضی	xxxx	بده: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)
به مبلغ باقیمانده تعهدات متقاضی	xxxx	بسی: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

۷- ثبت‌های حسابداری بانک‌های تأییدکننده و تعیین‌شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:

۷-۱- در صورتی که اسناد به بانک تأییدکننده یا بانک تعیین‌شده ارائه شود، بانک‌های مزبور باید در بدو امر و قبل

از هر گونه اقدام، ثبت‌های حسابداری ذیل را در دفاتر خود اعمال نمایند:

۷-۱-۱- ثبت اسناد واصله در حساب‌های انتظامی:

به مبلغ اسناد ارائه شده	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
به مبلغ اسناد ارائه شده	xxxx	پس: طرف حساب‌های انتظامی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۷-۱-۲- ثبت تعداد برگ‌های اسناد واصله در حساب‌های انتظامی:

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	پس: طرف حساب‌های انتظامی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

تبصره - چنانچه اسناد توسط بانک تعیین‌شده به بانک گشایش‌کننده یا بانک تأییدکننده ارسال شود یا پس از

بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع توسط بانک تأییدکننده، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به

ذینفع عودت شود یا اسناد یادشده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در

اعتبار اسنادی داخلی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار تعیین تکلیف

گردد یا توسط بانک تأییدکننده جهت وصول ارائه شود، ثبت‌های حسابداری فوق عیناً برگشت می‌شود.

۷-۱-۳- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد بررسی اسناد یا پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد تبصره ذیل ماده (۷)

«ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»:

به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال	}
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)	
به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	پس: حساب کارمزد دریافتی	}
		(کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)	

۲-۷- در صورتی که اسناد ارائه شده از سوی ذینفع مطابق باشد، هم‌زمان با پذیرش پرداخت، تعهد بانک تأییدکننده انجام شده است، لذا برگشت تعهدات بانک یادشده به شرح زیر در دفاتر ثبت می‌شود:

به مبلغی که تعهد آن ایفاء گردیده است	××××	ریالی سایر بانکها	بده: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)
به مبلغی که تعهد آن ایفاء گردیده است	××××	ریالی سایر بانکها	بسی: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)

تبصره - چنانچه اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار باشد و اسناد مطابق از سوی ذینفع به بانک گشایش‌کننده ارائه گردد، سند تعهد پرداخت توسط بانک مزبور صادر گردیده و لذا تعهدات بانک تأییدکننده وفق ثبت فوق در سررسید سند تعهد پرداخت برگشت داده می‌شود.

۳-۷- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی دیداری باشد، بانک تعیین‌شده (در صورت اخذ مجوز قبلی بانک گشایش‌کننده) و یا بانک تأییدکننده موظف به پذیرش پرداخت و پرداخت وجه به ذینفع می‌باشد، لذا علاوه بر ثبت‌های حسابداری ردیف (۷-۱) و (۷-۲)، در تاریخ یادشده ثبت ذیل در دفاتر بانک‌های مزبور اعمال می‌شود:

به مبلغ پرداخت‌شده به ذینفع	××××	حساب بین بانکها	بده: حساب بین بانکها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)
به مبلغ پرداخت‌شده به ذینفع	××××	انواع چک‌های بانکی فروخته شده	بسی: حساب ذینفع / حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۱-۳-۷- بانک تعیین‌شده و یا بانک تأییدکننده پس از پرداخت وجه به ذینفع، اسناد مربوط به آن را جهت وصول وجه به بانک ذی‌ربط ارسال می‌دارد. پس از دریافت وجه مزبور، بانک تعیین‌شده و یا بانک تأییدکننده وصول مبلغ مذکور را به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌نماید:

به مبلغ دریافت‌شده	××××	صندوق یا حساب بانک گشایش‌کننده/ بانک تأییدکننده	بده: صندوق یا حساب بانک گشایش‌کننده/ بانک تأییدکننده (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافت‌شده	××××	حساب بین بانکها	بسی: حساب بین بانکها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)

۴-۷- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار باشد، بانک تعیین‌شده (در صورت اخذ مجوز قبلی بانک گشایش‌کننده) و یا بانک تأییدکننده موظف به پذیرش پرداخت و تعهد پرداخت وجه آن به ذینفع در سررسید پرداخت می‌باشد، لذا بانک‌های مزبور باید علاوه بر ثبت‌های حسابداری ردیف (۱-۷) و (۲-۷)، در تاریخ پذیرش پرداخت (صدور سند تعهد پرداخت)، رویداد مالی یادشده را به شرح زیر در دفاتر خود ثبت نمایند:

	xxxx		بده: حساب بین بانک‌ها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)
به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد			
	xxxx		بسی: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد			

۴-۷-۱- در سررسید پرداخت، بانک تعیین‌شده و یا بانک تأییدکننده هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و تسویه حساب با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر خود صادر نمایند:

	xxxx		بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
به مبلغ پرداخت‌شده			
	xxxx		بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)
به مبلغ پرداخت‌شده			

۴-۷-۲- در سررسید پرداخت، وصول وجه از بانک ذی‌ربط، به شرح ذیل در دفاتر بانک تعیین‌شده و یا بانک تأییدکننده اعمال می‌شود:

	xxxx		بده: صندوق یا حساب بانک گشایش‌کننده/بانک تأییدکننده (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافت‌شده			
	xxxx		بسی: حساب بین بانک‌ها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)
به مبلغ دریافت‌شده			

تبصره - در صورت ارائه اسناد مطابق به بانک تأییدکننده و یا بانک تعیین شده و پذیرش پرداخت توسط بانک‌های یادشده، بانک گشایش‌کننده می‌بایست به محض اطلاع، ثبت‌های حسابداری لازم از جمله شناسایی بدهی به بانک تأییدکننده/تعیین شده و برگشت تعهدات در قبال ذینفع را در دفاتر خود اعمال نماید.

۸- ثبت‌های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی:

۸-۱- چنانچه وفق مفاد فصل پنجم «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، حسب درخواست متقاضی، پذیرش بانک گشایش‌کننده و موافقت ذینفع، اعتبار اسنادی داخلی اصلاح گردد، به عنوان مثال؛ سررسید یا مبلغ اعتبار اسنادی داخلی تغییر یابد، بانک‌های ذی‌ربط موظفند در دفاتر خود تمامی ثبت‌های حسابداری مرتبط با آن اصلاحیه، از جمله ثبت‌های حسابداری تعدیل و وثایق، کارمزد و تعهدات را به شرح مندرج در این دستورالعمل اعمال نمایند. در صورت موافقت بانک تأییدکننده با اصلاح اعتبار اسنادی داخلی، بانک مزبور نیز موظف می‌باشد؛ ثبت‌های اصلاحی لازم را در دفاتر خود اعمال نماید.

۹- ثبت‌های حسابداری در خواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:

۹-۱- در صورتی که قبل از سررسید اعتبار اسنادی داخلی، بنا به هر دلیلی درخواست ابطال اعتبار اسنادی داخلی مطرح و بر اساس ضوابط و مقررات، با این موضوع موافقت و اعتبار اسنادی داخلی مزبور ابطال گردد و یا مدت اعتبار اسنادی داخلی به اتمام رسیده باشد و در طی این مدت، ذینفع اسناد مطابق را ارائه ننموده باشد و یا در صورت مغایرت در اسناد و اعلام به متقاضی، وی عدم موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد؛ بانک‌های ذی‌ربط موظف می‌باشند، ثبت‌های حسابداری مربوط به برگشت پیش‌دریافت، تعهدات، وثایق، قراردادهای ... را در دفاتر خود اعمال نمایند. همچنین بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد؛ در چارچوب ماده (۴) «**ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی**» مبلغ سود مراحه نقدی موضوع ماده (۳) ضوابط مذکور را پس از کسر حداکثر ۹۰ درصد به عنوان جبران هزینه‌های عملیاتی بانک، به متقاضی عودت دهد. لذا ثبت حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال خواهد شد:

به مبلغ مانده حساب	xxxx	} بده: سود و کارمزد سال‌های آینده - سود مراحه نقدی (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۸۰)	
به مبلغ برگشت‌شده به متقاضی	xxxx		بسی: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ مابه‌التفاوت بابت جبران هزینه‌های عملیاتی بانک گشایش‌کننده	xxxx		بسی: حساب درآمدهای متفرقه (کد حساب: ۳/۲/۰۸۲۰)

۱۰- ثبت‌های حسابداری بانک‌گشایش‌کننده در مراحل بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب عقد مابحه نسبه:

۱۰-۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی مابحه به صورت نسبه دفعی بازپرداخت گردد، وصول تسهیلات در سررسید،

به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ تسهیلات اعطایی و سود مربوط/مبلغ وصولی	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۱۰-۲- در صورتی که تسهیلات اعطایی مابحه به صورت نسبه دفعی بازپرداخت گردد، شناسایی درآمد در سررسید

تسهیلات به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان سود دوران بازپرداخت	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود دوران بازپرداخت	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۰-۳- در صورتی که تسهیلات اعطایی مابحه به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، وصول تسهیلات در سررسید

هر قسط، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان مبلغ هر قسط	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان اصل قسط	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان سود قسط	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۱۰-۴- در صورتی که تسهیلات اعطایی مابحه به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، شناسایی درآمد در

سررسید هر قسط به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۵-۱۰- چنان چه تسهیلات اعطایی مراححه نسبه دفعی و اقساطی در سررسید مقرر بازپرداخت نگردد، در سررسید

تسهیلات یا هر قسط، درآمد مربوط شناسایی و به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود:

به میزان سود دوران بازپرداخت در مراححه نسبه دفعی یا سود مربوط به قسط در مراححه نسبه اقساطی	xxxx	بد: سود سال های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود دوران بازپرداخت در مراححه نسبه دفعی یا سود مربوط به قسط در مراححه نسبه اقساطی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۱- ثبت های حسابداری تعدیل حساب سود سال های آینده تسهیلات مراححه نسبه در مقطع تهیه صورت های مالی:

۱۱-۱- در صورتی که زمان سررسید (تسویه) قرارداد به گونه ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به یک دوره مالی و بخشی دیگر مربوط به دوره های مالی آتی باشد، بانک گشایش کننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، بابت تعدیل سود، ثبت حسابداری زیر را در مقطع تهیه صورت های مالی در دفاتر خود اعمال نماید:

به میزان سود متعلقه	xxxx	بد: سود سال های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود متعلقه	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۱-۲- در زمان سررسید تسهیلات/قسط که در دوره آینده خواهد بود، دو حالت به شرح ذیل محتمل می باشد:

۱۱-۲-۱- حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید، تسویه (وصول) نشود، علاوه بر ثبت های حسابداری وصول تسهیلات نسبه دفعی و اقساطی به ترتیب به شرح ثبت های ردیف (۱-۱۰) و (۳-۱۰) این بخش، ثبت حسابداری زیر نیز انجام می شود:

به میزان سود متعلقه دوره مالی	xxxx	بد: سود سال های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود متعلقه دوره مالی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۱-۲-۲- حالت دوم: در صورتی که تسهیلات در سررسید، تسویه (وصول) نشود، صرفاً ثبت حسابداری ذیل اعمال

می‌شود:

به میزان سود متعلقه دوره مالی	××××	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود متعلقه دوره مالی	××××	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۲- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۱۲-۱- در مورد تسهیلاتی که در سررسید وصول نشده است، بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد در مقطع تهیه

صورت‌های مالی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بد: وجه‌التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بس: وجه‌التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۱۲-۱-۱- بانک گشایش‌کننده موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای شناسایی درآمد وفق ضوابط ابلاغی از

سوی بانک مرکزی، شناسایی درآمد تسهیلات اعم از سود و وجه‌التزام متعلقه را به روش تعهدی متوقف

نموده و ثبت‌های حسابداری زیر را برای تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات و وجه‌التزام تأدیه دین

متعلقه شناسایی نشده در دفاتر خود اعمال نماید:

۱۲-۱-۱-۱- ثبت حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات:

به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده	××××	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده	××××	بس: سود معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۶۰۰ و ۳/۲/۰۵۹۰)

۱۲-۱-۱-۲ ثبت حسابداری تعدیل وجه التزام تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده	xxxx	بد: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده	xxxx	بس: وجه التزام معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۰۷۶۸ و ۰۷۶۷، ۰۷۶۶، ۳/۲/۰۷۶۵)

۱۳- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:

۱-۱۳ در صورتی که تسهیلات اعطایی مراحه نسیه دفعی، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به طبقات

غیرجاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به مبلغ اصل، سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات اعطایی/مبلغ وصولی	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۰۵۴۵، ۰۵۵۵، ۰۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۲-۱۳ در صورتی که تسهیلات اعطایی مراحه نسیه اقساطی، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به

طبقات غیرجاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به مبلغ اصل، سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین قسط یا اقساط وصولی	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل قسط یا اقساط وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۰۵۴۵، ۰۵۵۵، ۰۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ سود قسط یا اقساط وصولی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۱۴- ثبت حسابداری وصول تسهیلات قبل از سررسید:

۱۴-۱- در صورت بازپرداخت تسهیلات قبل از سررسید، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به میزان مبلغ وصولی	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان سود تسهیلات وصولی	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان اصل تسهیلات وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان سود تسهیلات وصولی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان سود دریافتی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۵- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد مرابحه نقدی یا نسبه:

۱۵-۱- پس از تسویه کامل قرارداد مرابحه، قرارداد مزبور به شرح ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - قراردادهای مرابحه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۵-۲- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب‌ها

برگشت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - وثایق اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۵-۳- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل از

حساب‌ها برگشت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال   ××××

بد: طرف حساب‌های انتظامی

(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال   ××××

بس: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی

(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بخش سوم: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد استصناع

عملیات حسابداری مربوط به اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد استصناع به شرح ذیل می‌باشد:

۱- ثبت‌های حسابداری پیش‌دریافت و وثایق مأخوذه:

۱-۱ مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی وفق ماده (۴) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، باید به شرح

ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه	xxxx	بی: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)

۱-۲ قبل از انعقاد قرارداد فی‌مابین متقاضی و بانک گشایش‌کننده، باید وثایق و تضامین لازم و کافی وفق مفاد

مواد (۶) و (۷) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» از متقاضی اخذ شود. پس از اخذ وثایق از متقاضی،

چنان‌چه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به

ارزش کارشناسی اشیاء مزبور، در صورتی‌که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده و چنان‌چه

از نوع سهام باشد، به مبلغ قیمت مورد محاسبه، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - وثایق اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۱-۳ تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در

حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۴-۱- محاسبه و اخذ کارمزد ارزیابی وثایق در چارچوب ضوابط ابلاغی، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بسی: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد استصناع:

۲-۱- طبق مفاد «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، چنان‌چه موضوع اعتبار اسنادی داخلی، کالایی باشد

که در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی نزد ذینفع موجود نبوده و مستلزم ساخت آن در آینده باشد، گشایش اعتبار اسنادی داخلی بر پایه عقد استصناع صورت می‌پذیرد. در این صورت باید بین بانک گشایش‌کننده و متقاضی عقد استصناع منعقد شود که پس از انعقاد قرارداد استصناع اول بین متقاضی و بانک گشایش‌کننده، قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - قراردادهای استصناع اول اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۲-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تمبر	xxxx	بسی: حساب تمبر مالیاتی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

۳- ثبت‌های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی و ابلاغ آن به ذینفع:

۳-۱- پس از انعقاد قرارداد استصناع فی‌مابین بانک گشایش‌کننده و متقاضی، بانک مزبور در چارچوب ضوابط و

مقررات، اقدام به گشایش اعتبار اسنادی داخلی به نفع ذینفع می‌نماید. در این مرحله بابت تعهدات بانک گشایش‌کننده به ذینفع، سند حسابداری زیر صادر می‌گردد:

بده: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده
 (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی
 گشایش شده

بسی: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت دار
 (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)

به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی
 گشایش شده

تبصره - شایان ذکر است؛ با عنایت به این که قرارداد فی مابین بانک گشایش کننده و متقاضی بر پایه عقد استصناع می باشد و نیز لحاظ این مهم که قرارداد استصناع دوم در قالب گشایش اعتبار اسنادی داخلی به نفع ذینفع متجلی می شود، لذا اعمال ثبت های حسابداری استصناع دوم مذکور در «دستورالعمل حسابداری عقد استصناع» در خصوص اعتبار اسنادی داخلی موضوعیت نداشته و صرفاً باید ثبت هایی درج گردد که در این دستورالعمل ذکر گردیده است.

۳-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حساب ها ثبت شود:

بده: صندوق یا حساب متقاضی
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

به مبلغ تمبر

بسی: حساب تمبر مالیاتی
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

به مبلغ تمبر

۳-۳- در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، بر اساس مفاد ماده (۳) «ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، سود استصناع نقدی محاسبه و با توجه به این که در این مقطع شرایط تحقق درآمد مزبور کامل نشده است، در صورت دریافت وجه، رویداد مالی یادشده به شرح ذیل در حساب ها ثبت می گردد:

بده: صندوق/حساب متقاضی
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

به مبلغ سود محاسبه شده استصناع نقدی

بسی: سود و کارمزد سال های آینده - سود استصناع نقدی
 (کد حساب های: ۳/۲/۰۵۸۰)

به مبلغ سود محاسبه شده استصناع نقدی

تبصره - چنان چه تاریخ گشایش اعتبار اسنادی داخلی در یک دوره مالی و سررسید آن در دوره دیگری باشد، بانک گشایش کننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، در مقطع تهیه صورت های مالی ثبت حسابداری لازم را بابت تعدیل درآمد کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی در دفاتر خود اعمال نماید.

۳-۴- از آن جایی که در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، متقاضی نیز در خصوص تأمین مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده در قبال بانک گشایش کننده متعهد می گردد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک یادشده ثبت می گردد:

به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده پس از کسر پیش دریافت از متقاضی	××××	بده: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)
به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده پس از کسر پیش دریافت از متقاضی	××××	بسی: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)

۳-۵- بر اساس مفاد ماده (۵) «ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، در صورتی ابلاغ پیام گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع مشمول اخذ کارمزد می گردد که از طریق بانک دیگری به غیر از بانک گشایش کننده صورت پذیرد. لذا در این مرحله، بانک گشایش کننده بابت ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، ولو این که از طریق شعب دیگر همان بانک صورت پذیرد، مجاز به دریافت کارمزد ابلاغ نمی باشد. لیکن کارمزد بانک ابلاغ کننده بابت ابلاغ پیام گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، به شرح ذیل در دفاتر بانک یادشده ثبت می گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه (حداکثر ۲۰۰,۰۰۰ ریال)	××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه (حداکثر ۲۰۰,۰۰۰ ریال)	××××	بسی: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۴- ثبت های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی:

۴-۱- چنان چه بنا به درخواست و یا اجازه بانک گشایش کننده، بانک دیگری تأیید خود را بر اعتبار اسنادی داخلی بیافزاید، بانک تأیید کننده باید ثبت حسابداری زیر را بابت تأییدیه مذکور در دفاتر خود اعمال نماید:

به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده	××××	بده: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)
به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده	××××	بسی: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)

۴-۲- بر اساس مفاد ماده (۶) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» مبلغ کارمزد بانک

تأییدکننده بابت تأیید اعتبار اسنادی داخلی، به شرح زیر در دفاتر وی ثبت می‌گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	پس: حساب سود و کارمزد سال‌های آینده
		(کد حساب: ۳/۲/۰۵۸۰)

تبصره - چنانچه تاریخ گشایش اعتبار اسنادی داخلی در یک دوره مالی و سررسید آن در دوره دیگری باشد، بانک

تأییدکننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، در مقطع تهیه صورت‌های مالی ثبت حسابداری

لازم را بابت تعدیل درآمد کارمزد تأیید اعتبار اسنادی داخلی در دفاتر خود اعمال نماید.

۵- ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:

۵-۱- پیش‌پرداخت به ذینفع همراه با اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی:

۵-۱-۱- چنانچه مقرر شده باشد؛ وفق ماده (۱۲) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» بخشی از وجه

اعتبار اسنادی داخلی به عنوان پیش‌پرداخت به ذینفع پرداخت گردد، حسب مفاد دستورالعمل مزبور،

ابتدا باید وجه آن از سوی متقاضی تأمین گردد، لذا ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه مزبور از

متقاضی به شرح زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال می‌گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بد: صندوق/حساب متقاضی
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	پس: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)

۵-۱-۲- پس از دریافت وجه از متقاضی، مبلغ مزبور صرفاً باید در مقابل اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی

از ذینفع، به وی پرداخت گردد. ثبت‌های حسابداری اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذینفع معادل

مبلغ تعهد شده، به شرح زیر در دفاتر اعمال می‌گردد:

۵-۱-۲-۱- ثبت مبلغ ضمانت‌نامه مأخوذه به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی:

مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	پس: طرف حساب‌های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۵-۱-۲-۲- ثبت تعداد برگ‌های ضمانت‌نامه:

بد: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی   ××××
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بس: طرف حساب‌های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۵-۱-۳- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی   ××××
(کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)

بس: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده
(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۵-۱-۴- از آن جایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش‌کننده و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می‌یابد، لذا در دفاتر بانک‌های یادشده، ثبت‌های حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می‌گردد:

۵-۱-۴-۱- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش‌کننده:

بد: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت‌دار   ××××
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)

بس: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۵-۱-۴-۲- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

بد: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها   ××××
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)

بس: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها   ××××
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)

۵-۱-۵- با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده از سوی متقاضی، تعهد وی در قبال بانک گشایش کننده کاهش می یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بد: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)
به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بس: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

۵-۲- پیش پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت نامه پیش پرداخت بانکی از وی:

۵-۲-۱- چنانچه به استناد مفاد تبصره (۲) ماده (۱۲) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، با قبول تمامی مسئولیت های مترتبه توسط متقاضی، پیش پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت نامه پیش پرداخت بانکی از وی صورت پذیرد، بانک گشایش کننده در رابطه با وجه مزبور، مطالبه و یا بدهی نخواهد داشت و صرفاً به عنوان واسطه، مبلغ یادشده را از متقاضی دریافت و به ذینفع پرداخت می نماید. در این حالت تعهد بانک و مشتری بابت مبلغ اعتبار اسنادی داخلی کاهش می یابد و علاوه بر اعمال ثبت های اصلاحی لازم بابت کاهش مبلغ اعتبار اسنادی داخلی به شرح ردیف (۸) بخش سوم این دستورالعمل، سایر رویدادها به شرح ذیل در دفاتر اعمال می گردد. از این رو ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه مزبور از متقاضی به شرح زیر در دفاتر بانک گشایش کننده اعمال می گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بد: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بس: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب های: ۳/۲/۰۶۵۰)

۵-۲-۲- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حسابها ثبت می شود:

به مبلغ پرداخت شده	xxxx	بد: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب های: ۳/۲/۰۶۵۰)
به مبلغ پرداخت شده	xxxx	بس: حساب ذینفع/حساب انواع چک های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۵-۲-۳- از آن جایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش کننده و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می یابد، لذا در دفاتر بانک های یادشده، ثبت های حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می گردد:

۵-۲-۳-۱- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش کننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت دار	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)	
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)	

۵-۲-۳-۲- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بده: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک ها	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)	
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بسی: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک ها	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)	

۵-۲-۴- با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده از سوی متقاضی، تعهد وی در قبال بانک گشایش کننده کاهش می یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بده: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)	
به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بسی: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)	

۶- ثبت های حسابداری بانک گشایش کننده در زمان ارائه اسناد:

۶-۱- در صورتی که اسناد مستقیماً یا از طریق بانک تعیین شده جهت پرداخت یا بانک تأییدکننده به بانک گشایش کننده ارائه شود، بانک گشایش کننده باید در بدو امر و قبل از بررسی اسناد، نسبت به اعمال ثبت های حسابداری ذیل در دفاتر خود اقدام نماید:

۶-۱-۱- ثبت اسناد واصله در حساب‌های انتظامی:

بد: حساب‌های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
بسی: طرف حساب‌های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

به مبلغ اسناد ارائه شده ××××

به مبلغ اسناد ارائه شده ××××

۶-۱-۲- ثبت تعداد برگ‌های اسناد واصله در حساب‌های انتظامی:

بد: حساب‌های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
بسی: طرف حساب‌های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

به ازای هر برگ یک ریال ××××

به ازای هر برگ یک ریال ××××

تبصره - چنانچه پس از بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به ذینفع عودت شود یا اسناد یادشده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در اعتبار اسنادی داخلی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار تعیین تکلیف گردد، ثبت حسابداری ردیف‌های (۶-۱-۱) و (۶-۱-۲) فوق عیناً برگشت می‌شود.

۶-۱-۳- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد بررسی اسناد یا پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد ماده (۷) «ضوابط ناظر بر

تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»:

بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
بسی: حساب کارمزد دریافتی
(کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

به مبلغ کارمزد متعلقه ××××

به مبلغ کارمزد متعلقه ××××

۶-۲- چنانچه اسناد ارائه شده از سوی ذینفع پس از بررسی حسب ضوابط بررسی اسناد، مطابق باشد و یا در صورت

مغایرت در اسناد، در چارچوب مفاد مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP)، بانک گشایش‌کننده مغایرت مزبور را به متقاضی اعلام و وی نیز موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد، بانک گشایش‌کننده باید ثبت‌های حسابداری زیر را در دفاتر خود اعمال نماید:

۶-۲-۱- در اعتبار اسنادی داخلی دیداری، ثبت حسابداری پرداخت وجه به ذینفع به شرح ذیل می‌باشد:

به مبلغ بهای تمام شده اموال/مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بده: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)
به مبلغ پیش‌پرداخت شده به ذینفع بابت اسناد مذکور	××××	بسی: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ پرداخت شده	××××	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۶-۲-۲- در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، ثبت حسابداری صدور سند تعهد پرداخت به شرح ذیل می‌باشد:

به مبلغ بهای تمام شده اموال/مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بده: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)
به مبلغ پیش‌پرداخت شده به ذینفع بابت اسناد مذکور	××××	بسی: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ باقیمانده وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد	××××	بسی: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)

۶-۲-۲-۱- در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، در سررسید پرداخت، هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و تسویه حساب با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر اعمال شود:

به مبلغ پرداخت‌شده	××××	بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
به مبلغ پرداخت‌شده	××××	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۶-۲-۳- برگشت تعهدات بانک نسبت به ذینفع در زمان ارائه اسناد مطابق، به شرح زیر در دفاتر ثبت می‌گردد:

به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	××××	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری یا مدت‌دار (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)
به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	××××	بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۶-۲-۴- در صورتی که از ذینفع بابت پیش پرداخت، ضمانت نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت مبلغ ضمانت نامه مأخوذه

به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی به شرح زیر می باشد:

مبلغ تعهد شده در ضمانت نامه	xxxx	بده: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
مبلغ تعهد شده در ضمانت نامه	xxxx	پس: حساب های انتظامی - ضمانت نامه پیش پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۶-۲-۵- در صورتی که از ذینفع بابت پیش پرداخت، ضمانت نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت تعداد برگ های

ضمانت نامه مأخوذه به شرح زیر می باشد:

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بده: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	پس: حساب های انتظامی - برگ های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۶-۲-۶- پس از ارائه اسناد مطابق و تکمیل فرآیند واگذاری اموال یا خدمات به متقاضی، سود ناشی از واگذاری اسناد

ارائه شده، تحقق یافته محسوب و به شرح زیر در دفاتر شناسایی می گردد:

به مبلغ سود محاسبه شده استصناع نقدی اسناد ارائه شده	xxxx	بده: سود و کارمزد سال های آینده - سود استصناع نقدی (کد حساب های: ۳/۲/۰۵۸۰)
به مبلغ سود محاسبه شده استصناع نقدی اسناد ارائه شده	xxxx	پس: حساب درآمدهای متفرقه (کد حساب: ۳/۲/۰۸۲۰)

۶-۲-۷- در اعتبار اسنادی داخلی مدت دار، ثبت حسابداری اخذ میان دریافت از متقاضی به شرح ذیل می باشد:

به مبلغ میان دریافت مأخوذه	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ میان دریافت مأخوذه	xxxx	پس: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)

۶-۲-۱- به منظور الزام متقاضی به پرداخت میان‌دریافت به بانک گشایش‌کننده به هنگام ارائه اسناد مطابق یا تاریخ پذیرش اسناد از سوی متقاضی، بانک یادشده می‌تواند موضوع مزبور را به عنوان شرط ضمن عقد لازم خارج، در قرارداد فی‌مابین خود و متقاضی درج نماید و مستند به مواد (۲۲۱) و (۲۳۰) قانون مدنی با وی شرط نماید که در صورت عدم ایفای به موقع تعهد مربوط به میان‌دریافت، وی ملزم به پرداخت مبلغی به عنوان خسارت می‌باشد. در این حالت و در صورت استتکاف متقاضی از پرداخت میان‌دریافت به بانک گشایش‌کننده، بانک مزبور موظف می‌باشد در مقطع تهیه صورت‌های مالی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

<p>به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه</p>	<p>××××</p>	<p>بد: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)</p>
<p>به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه</p>	<p>××××</p>	<p>بس: وجه التزام دریافتی از محل سایر مطالبات بانک (کد حساب: ۳/۲/۰۷۶۰)</p>

۶-۳- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، دیداری و بر پایه عقد استمناع نقدی باشد، باید هم‌زمان با پذیرش پرداخت توسط بانک گشایش‌کننده، ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال شود:

۶-۳-۱- ثبت حسابداری تحویل اموال موضوع اعتبار اسنادی داخلی به متقاضی:

<p>مبلغ تسهیلات اعطایی</p>	<p>××××</p>	<p>بد: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استمناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)</p>
<p>به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی</p>	<p>××××</p>	<p>بد: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)</p>
<p>به مبلغ بهای تمام‌شده اموال</p>	<p>××××</p>	<p>بس: اموال در جریان ساخت استمناع (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)</p>

۶-۳-۲- ثبت دریافت وجه از متقاضی:

<p>به مبلغ تسهیلات اعطایی</p>	<p>××××</p>	<p>بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)</p>
<p>به مبلغ تسهیلات اعطایی</p>	<p>××××</p>	<p>بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استمناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)</p>

۳-۳-۶- در صورت استتکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی دیداری بر پایه عقد استصناع نقدی، بانک گشایش کننده موظف می‌باشد، ضمن طبقه‌بندی تسهیلات موضوع بند (۶-۳-۱) طبق مفاد «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری»، در مقطع تهیه صورت‌های مالی وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بده: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بس: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۴-۴-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، مدت‌دار و بر پایه عقد استصناع نقدی باشد، باید ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش کننده اعمال شود:

۴-۴-۱- ثبت تحویل اموال موضوع اعتبار اسنادی داخلی به متقاضی در زمان صدور سند پذیرش پرداخت:

به مبلغ قابل دریافت	××××	بده: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی) / غیردولتی - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بده: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/ غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	××××	بس: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/ غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)

۴-۴-۲- ثبت انتقال به سرفصل تسهیلات استصناع در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی:

به مبلغ قابل دریافت	××××	بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/ دولتی/ غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
به مبلغ قابل دریافت	××××	بس: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی/ غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)

۶-۴-۳- ثبت دریافت وجه از متقاضی در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی:

به مبلغ دریافت شده	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافت شده	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۳/۱/۰۵۷۶، ۵۵۶، ۵۶۶، ۵۴۶)

۶-۴-۴- در صورت استنکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار بر پایه عقد استصناع نقدی در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، ضمن این که ثبت دریافت وجه از متقاضی در سررسید اعتبار اسنادی داخلی اعمال نمی‌گردد و تسهیلات موضوع بند (۶-۴-۲) مشمول طبقه‌بندی طبق مفاد «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری» می‌شود، بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد در مقطع تهیه صورت‌های مالی وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	xxxx	بد: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	xxxx	بس: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۶-۵- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، دیداری و بر پایه عقد استصناع نسبه باشد، باید هم‌زمان با پذیرش پرداخت توسط بانک گشایش‌کننده، ثبت حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال شود:

۶-۵-۱- ثبت اعطای تسهیلات به متقاضی:

مبلغ تسهیلات اعطایی (به مبلغ فروش نقدی پس از کسر پیش‌دریافت)	xxxx	بد: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۳/۱/۰۵۷۶، ۵۵۶، ۵۶۶، ۵۴۶)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	xxxx	بد: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۳۶۸ و ۳۶۹)
به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه	xxxx	بد: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	xxxx	بس: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۱/۰۸۸۶ و ۸۷۶)
به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه	xxxx	بس: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۵۰ و ۵۶۰)

۶-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی، مدت دار و بر پایه عقد استصناع نسبه باشد، باید ثبت های حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش کننده اعمال شود:

۶-۶-۱- ثبت تحویل اموال / خدمات موضوع اعتبار اسنادی داخلی به متقاضی همزمان با صدور سند پذیرش پرداخت:

به مبلغ قابل دریافت	××××	بده: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت دار به ریال (دولتی / غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت دار (کد حساب های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به مبلغ پیش دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بده: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی / غیردولتی) (کد حساب های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ بهای تمام شده اموال	××××	بسی: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی / غیردولتی) (کد حساب های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)

۶-۶-۲- ثبت اعطای تسهیلات استصناع به متقاضی در سررسید پرداخت وجه به ذینفع:

به مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بده: تسهیلات اعطایی تبصره ای استصناع / دولتی / غیردولتی - اول (کد حساب های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه	××××	بده: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ قابل دریافت	××××	بسی: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت دار به ریال (دولتی / غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت دار (کد حساب های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه	××××	بسی: سود سال های آینده تسهیلات (دولتی / غیردولتی) (کد حساب های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)

تبصره - چنانچه حسب مفاد تبصره (۳) ماده (۱۵) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی، در اعتبار اسنادی داخلی در قالب عقد استصناع نقدی، در زمان ارائه اسناد مطابق، متقاضی درخواست دریافت تسهیلات نماید و بانک گشایش کننده نیز موافقت خود را اعلام داشته باشد، باید ابتدا قرارداد استصناع نقدی اقاله و سپس قرارداد مرابحه نسبه به ترتیب مقرر در دستورالعمل مذکور بین آنها منعقد گردد. لذا در صورت بروز چنین موضوعی، بانک گشایش کننده موظف است:

(۱) ثبت ردیف (۱-۲) بخش سوم این دستورالعمل را در خصوص قرارداد استصناع برگشت و به جای آن ثبت ردیف

(۱-۲) بخش دوم این دستورالعمل را اعمال نماید؛

(۲) در صورتی که اعتبار اسنادی داخلی دیداری باشد، در ثبت ردیف (۶-۳-۱)، سرفصل حساب «تسهیلات اعطایی

تبصره ای مرابحه / دولتی / غیردولتی با کد حساب های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵» را جایگزین سرفصل

حساب «تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول با کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶» نماید و سایر ثبت‌های حسابداری مربوط به بازپرداخت تسهیلات را مطابق با ردیف‌های (۱۰) الی (۱۵) بخش دوم این دستورالعمل انجام دهد؛

۳) در صورتی که اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار باشد، در ثبت ردیف (۶-۴-۲)، سرفصل حساب «تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه/دولتی/غیردولتی با کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵» را جایگزین سرفصل حساب «تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول با کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶» نماید و سایر ثبت‌های حسابداری مربوط به بازپرداخت تسهیلات را مطابق با ردیف‌های (۱۰) الی (۱۵) بخش دوم این دستورالعمل انجام دهد؛

۴) در صورت لزوم اخذ وثایق اضافی، ثبت‌های حسابداری لازم در خصوص اخذ وثایق و کارمزدهای مترتب بر ارزیابی آن را مطابق با مفاد ردیف (۱) بخش سوم این دستورالعمل اعمال نماید.

۶-۲- با توجه به تعیین تکلیف مبلغ اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده، مانده تعهدات متقاضی در قبال بانک گشایش کننده در زمان دریافت وجه از متقاضی یا اعطای تسهیلات به وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می‌گردد:

به مبلغ باقیمانده تعهدات متقاضی	××××	بده: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)
به مبلغ باقیمانده تعهدات متقاضی	××××	بسی: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

۷- ثبت‌های حسابداری بانک‌های تأییدکننده و تعیین شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:

۷-۱- در صورتی که اسناد به بانک تأییدکننده یا بانک تعیین شده ارائه شود، بانک‌های مزبور باید در بدو امر و قبل از هر گونه اقدام، ثبت‌های حسابداری ذیل را در دفاتر خود اعمال نمایند:

۷-۱-۱- ثبت اسناد واصله در حساب‌های انتظامی:

به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بده: حساب‌های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۷-۱-۲- ثبت تعداد برگ‌های اسناد واصله در حساب‌های انتظامی:

بد: حساب‌های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی ×××× به ازای هر برگ یک ریال
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بس: طرف حساب‌های انتظامی ×××× به ازای هر برگ یک ریال
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

تبصره ۵ - چنانچه اسناد توسط بانک تعیین شده به بانک گشایش کننده یا بانک تأییدکننده ارسال شود یا پس از بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع توسط بانک تأییدکننده، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به ذینفع عودت شود یا اسناد یادشده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در اعتبار اسنادی داخلی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی مدت دار تعیین تکلیف گردد یا توسط بانک تأییدکننده جهت وصول ارائه شود، ثبت‌های حسابداری فوق عیناً برگشت می‌شود.

۷-۱-۳- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد بررسی اسناد یا پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد تبصره ذیل ماده (۷)

«ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»:

بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال ×××× به مبلغ کارمزد متعلقه
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)

بس: حساب کارمزد دریافتی ×××× به مبلغ کارمزد متعلقه
(کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۷-۱-۲- در صورتی که اسناد ارائه شده از سوی ذینفع مطابق باشد، هم‌زمان با پذیرش پرداخت، تعهد بانک

تأییدکننده انجام شده است، لذا برگشت تعهدات بانک یادشده به شرح زیر در دفاتر ثبت می‌شود:

بد: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها ×××× به مبلغی که تعهد آن ایفاء گردیده است
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)

بس: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها ×××× به مبلغی که تعهد آن ایفاء گردیده است
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)

تبصره ۵ - چنانچه اعتبار اسنادی داخلی مدت دار باشد و اسناد مطابق از سوی ذینفع به بانک گشایش کننده ارائه

گردد، سند تعهد پرداخت توسط بانک مزبور صادر گردیده و لذا تعهدات بانک تأییدکننده وفق ثبت فوق در سررسید سند تعهد پرداخت برگشت داده می‌شود.

۳-۷- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی دیداری باشد، بانک تعیین شده (در صورت اخذ مجوز قبلی بانک گشایش کننده) و یا بانک تأییدکننده موظف به پذیرش پرداخت و پرداخت وجه به ذینفع می‌باشد، لذا علاوه بر ثبت‌های حسابداری ردیف (۱-۷) و (۲-۷)، در تاریخ یادشده ثبت ذیل در دفاتر بانک‌های مزبور اعمال می‌شود:

	xxxx	بده: حساب بین بانک‌ها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)
به مبلغ پرداخت‌شده به ذینفع		}
	xxxx	
به مبلغ پرداخت‌شده به ذینفع		

۱-۳-۷- بانک تعیین شده و یا بانک تأییدکننده پس از پرداخت وجه به ذینفع، اسناد مربوط به آن را جهت وصول وجه به بانک ذی‌ربط ارسال می‌دارد. پس از دریافت وجه مزبور، بانک تعیین شده و یا بانک تأییدکننده وصول مبلغ مذکور را به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌نماید:

	xxxx	بده: صندوق یا حساب بانک گشایش کننده/بانک تأییدکننده (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافت‌شده		}
	xxxx	
به مبلغ دریافت‌شده		

۴-۷- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار باشد، بانک تعیین شده (در صورت اخذ مجوز قبلی بانک گشایش کننده) و یا بانک تأییدکننده موظف به پذیرش پرداخت و تعهد پرداخت وجه آن به ذینفع در سررسید پرداخت می‌باشد، لذا بانک‌های مزبور باید علاوه بر ثبت‌های حسابداری ردیف (۱-۷) و (۲-۷)، در تاریخ پذیرش پرداخت (صدور سند تعهد پرداخت)، رویداد مالی یادشده را به شرح زیر در دفاتر خود ثبت نمایند:

	xxxx	بده: حساب بین بانک‌ها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)
به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد		}
	xxxx	
به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد		

۷-۴-۱- در سررسید پرداخت، بانک تعیین شده و یا بانک تأییدکننده هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و تسویه

حساب با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر خود صادر نمایند:

به مبلغ پرداخت‌شده	××××	بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی
		مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
به مبلغ پرداخت‌شده	××××	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده
		(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۷-۴-۲- در سررسید پرداخت، وصول وجه از بانک ذی‌ربط، به شرح ذیل در دفاتر بانک تعیین شده و یا بانک

تأییدکننده اعمال می‌شود:

به مبلغ دریافت‌شده	××××	بده: صندوق یا حساب بانک گشایش‌کننده/بانک تأییدکننده
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافت‌شده	××××	بسی: حساب بین‌بانک‌ها
		(کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)

تبصره - در صورت ارائه اسناد مطابق به بانک تأییدکننده و یا بانک تعیین شده و پذیرش پرداخت توسط بانک‌های

یادشده، بانک گشایش‌کننده می‌بایست به محض اطلاع، ثبت‌های حسابداری لازم از جمله شناسایی بدهی

به بانک تأییدکننده/تعیین شده و برگشت تعهدات در قبال ذینفع را در دفاتر خود اعمال نماید.

۸- ثبت‌های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی:

۸-۱- چنانچه وفق مفاد فصل پنجم «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، حسب درخواست متقاضی،

پذیرش بانک گشایش‌کننده و موافقت ذینفع، اعتبار اسنادی داخلی اصلاح گردد، به عنوان مثال؛ سررسید یا

مبلغ اعتبار اسنادی داخلی تغییر یابد، بانک‌های ذی‌ربط موظفند در دفاتر خود تمامی ثبت‌های حسابداری

مرتبط با آن اصلاحیه، از جمله ثبت‌های حسابداری تعدیل و تأیید، کارمزد و تعهدات را به شرح مندرج در این

دستورالعمل اعمال نمایند. در صورت موافقت بانک تأییدکننده با اصلاح اعتبار اسنادی داخلی، بانک مزبور نیز

موظف می‌باشد؛ ثبت‌های اصلاحی لازم را در دفاتر خود اعمال نماید.

۹- ثبت‌های حسابداری در خواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:

۹-۱- در صورتی که قبل از سررسید اعتبار اسنادی داخلی، بنا به هر دلیلی درخواست ابطال اعتبار اسنادی داخلی مطرح و بر اساس ضوابط و مقررات، با این موضوع موافقت و اعتبار اسنادی داخلی مزبور ابطال گردد و یا اعتبار اسنادی داخلی به اتمام رسیده باشد و در طی این مدت، ذینفع اسناد مطابق را ارائه ننموده باشد و یا در صورت مغایرت در اسناد و اعلام به متقاضی، وی عدم موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد؛ بانک‌های ذی‌ربط موظف می‌باشند، ثبت‌های حسابداری مربوط به برگشت پیش‌دریافت، تعهدات، وثایق، قراردادهای و ... را در دفاتر خود اعمال نمایند. همچنین بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد؛ بر اساس ماده (۴) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» مبلغ سود استصناع نقدی موضوع ماده (۳) ضوابط مذکور را پس از کسر حداکثر ۹۰ درصد به عنوان جبران هزینه‌های عملیاتی بانک، به متقاضی عودت دهد. لذا ثبت حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال خواهد شد:

بده: سود و کارمزد سال‌های آینده - سود استصناع نقدی (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۸۰)	××××	به مبلغ مانده حساب
بسی: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	××××	به مبلغ برگشت‌شده به متقاضی
بسی: حساب درآمدهای متفرقه (کد حساب: ۳/۲/۰۸۲۰)	××××	به مبلغ مابه‌التفاوت بابت جبران هزینه‌های عملیاتی بانک گشایش‌کننده

۱۰- ثبت‌های حسابداری بانک‌گشایش‌کننده در مراحل بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب عقد استصناع نسبه:

۱۰-۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع به صورت نسبه دفعی بازپرداخت گردد، وصول تسهیلات در سررسید، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	××××	به مبلغ تسهیلات اعطایی و سود مربوط/مبلغ وصولی
بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۳/۱/۰۵۷۶ و ۵۵۶، ۵۶۶، ۵۴۶)	××××	به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی
بسی: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)	××××	به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی

۲-۱۰- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع به صورت نسبه دفعی بازپرداخت گردد، شناسایی درآمد در سررسید

تسهیلات به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود:

به: سود سالهای آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	xxxx	به میزان سود دوران بازپرداخت
(کد حسابهای: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)		
بسی: سود دریافتی تسهیلات	xxxx	به میزان سود دوران بازپرداخت
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)		

۳-۱۰- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، وصول تسهیلات در

سررسید هر قسط، به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود:

به: صندوق یا حساب متقاضی	xxxx	به میزان مبلغ هر قسط
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)		
بسی: تسهیلات اعطایی تبصره ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول	xxxx	به میزان اصل هر قسط
(کد حسابهای: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)		
بسی: سود دریافتی تسهیلات	xxxx	به میزان سود هر قسط
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)		

۴-۱۰- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، شناسایی درآمد در

سررسید هر قسط به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود:

به: سود سالهای آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	xxxx	به میزان سود مربوط به قسط
(کد حسابهای: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)		
بسی: سود دریافتی تسهیلات	xxxx	به میزان سود مربوط به قسط
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)		

۵-۱۰- چنانچه تسهیلات اعطایی استصناع نسبه دفعی و اقساطی در سررسید مقرر بازپرداخت نگردد، در سررسید

تسهیلات یا هر قسط، درآمد مربوط شناسایی و به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود:

به: سود سالهای آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	xxxx	به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه دفعی یا سود مربوط به قسط در استصناع نسبه اقساطی
(کد حسابهای: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)		
بسی: سود دریافتی تسهیلات	xxxx	به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه دفعی یا سود مربوط به قسط در استصناع نسبه اقساطی
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)		

۱۱- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات استصناع نسبه در مقطع تهیه صورت‌های مالی:

۱۱-۱- در صورتی که زمان سررسید (تسویه) قرارداد استصناع اول به گونه‌ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به یک دوره مالی و بخشی دیگر مربوط به دوره/های مالی آتی باشد، بانک گشایش‌کننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، بابت تعدیل سود، ثبت حسابداری زیر را در مقطع تهیه صورت‌های مالی در دفاتر خود اعمال نماید:

به میزان سود متعلقه	××××	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود متعلقه	××××	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۱-۲- در زمان سررسید تسهیلات/قسط که در دوره آینده خواهد بود، دو حالت به شرح ذیل محتمل می‌باشد:

۱۱-۲-۱- حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) شود، علاوه بر ثبت‌های حسابداری وصول

تسهیلات نسبه دفعی و اقساطی به ترتیب به شرح ثبت‌های ردیف (۱-۱۰) و (۳-۱۰) این بخش، ثبت حسابداری زیر نیز انجام می‌شود:

به میزان سود متعلقه دوره مالی	××××	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود متعلقه دوره مالی	××××	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۱-۲-۲- حالت دوم: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) نشود، صرفاً ثبت حسابداری ذیل اعمال

می‌شود:

به میزان سود متعلقه دوره مالی	××××	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود متعلقه دوره مالی	××××	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۲- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۱۲-۱- در مورد تسهیلاتی که در سررسید وصول نشده است، بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد در مقطع تهیه

صورت‌های مالی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی	××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)		
بس: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی	××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)		

۱۲-۱-۱- بانک گشایش‌کننده موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای شناسایی درآمد وفق ضوابط ابلاغی از

سوی بانک مرکزی، شناسایی درآمد تسهیلات اعم از سود و وجه‌التزام متعلقه را به روش تعهدی متوقف

نموده و ثبت‌های حسابداری زیر را برای تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات و وجه‌التزام تأدیه دین

متعلقه شناسایی نشده در دفاتر خود اعمال نماید:

۱۲-۱-۱- ثبت حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات:

به: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	××××	به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده
(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)		
بس: سود معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	××××	به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده
(کد حساب‌های: ۶۰۰ و ۳/۲/۵۹۰)		

۱۲-۱-۲- ثبت حسابداری تعدیل وجه‌التزام تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده:

به: وجه التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی	××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)		
بس: وجه التزام معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده
(کد حساب‌های: ۰۷۶۸ و ۰۷۶۶، ۰۷۶۶ و ۳/۲/۰۷۶۵)		

۱۳- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:

۱۳-۱ در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع نسبیه دفعی، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به

طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

××××	به مبلغ اصل، سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات اعطایی/مبلغ وصولی	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
××××	به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
××××	به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	بس: وجه التزام دریافتنی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
××××	به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	بس: وجه التزام دریافتنی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۱۳-۲ در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع نسبیه اقساطی، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور

به طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

××××	به مبلغ اصل، سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین قسط یا اقساط وصولی	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
××××	به مبلغ اصل قسط یا اقساط وصولی	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
××××	به مبلغ سود قسط یا اقساط وصولی	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	بس: وجه التزام دریافتنی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
××××	به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	بس: وجه التزام دریافتنی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۱۴- ثبت حسابداری وصول تسهیلات قبل از سررسید:

۱۴-۱- در صورت بازپرداخت تسهیلات قبل از سررسید، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به میزان مبلغ وصولی	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان سود تسهیلات وصولی	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان اصل تسهیلات وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
به میزان سود تسهیلات وصولی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان سود دریافتی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۵- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد استصناع نقدی یا نسبه:

۱۵-۱- پس از تسویه کامل قرارداد استصناع، قرارداد مزبور به شرح ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - قراردادهای استصناع اول اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۵-۲- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - وثایق اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۵-۳- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بخش چهارم: عملیات حسابداری تنزیل سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار در قالب عقد

خرید دین

عملیات حسابداری تنزیل سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار بر اساس مفاد فصل هفتم «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» و نیز در چارچوب مقررات خرید دین (مصوب شورای پول و اعتبار)، به شرح ذیل می‌باشد:

۱- ثبت‌های حسابداری و وثایق مأخوذه:

۱-۱- قبل از تنزیل اعتبار اسنادی داخلی، در صورت اخذ وثیقه از ذینفع، چنان‌چه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش کارشناسی اشیاء مزبور و در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده و چنان‌چه از نوع سهام باشد، به مبلغ قیمت مورد محاسبه، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	××××	بد: حساب‌های انتظامی - وثایق تنزیل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	××××	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۱-۲- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	بد: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد خرید دین:

۱-۲ پس از انعقاد قرارداد خرید دین، قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بده: حساب‌های انتظامی - قراردادهای خرید دین اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۲-۲ مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تمبر	xxxx	بسی: حساب تمبر مالیاتی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

۳- ثبت‌های حسابداری خرید سند تعهد پرداخت:

۱-۳ مبلغ پرداختی توسط بانک تنزیل‌کننده به داین بابت خرید سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ پرداختی بابت خرید سند تعهد پرداخت	xxxx	بده: تسهیلات اعطایی / خرید دین / دولتی / غیردولتی (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۷ و ۵۶۷)
به میزان مابه‌التفاوت مبلغ اسمی سند تعهد پرداخت و مبلغ پرداختی به داین	xxxx	بده: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ پرداختی به داین	xxxx	بسی: صندوق یا حساب داین (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان مابه‌التفاوت مبلغ اسمی سند تعهد پرداخت و مبلغ پرداختی به داین	xxxx	بسی: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی / غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۵۰ و ۵۶۰)

۲-۳ تعداد برگ‌های سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی خریداری شده، به ازای هر برگ، یک ریال به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

×××× به ازای هر برگ یک ریال		بد: حساب‌های انتظامی - سند تعهد پرداخت خریداری شده
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
×××× به ازای هر برگ یک ریال		بس: طرف حساب‌های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۴- ثبت‌های حسابداری در سررسید سند تعهد پرداخت:

۴-۱- وصول وجه سند تعهد پرداخت خریداری شده اعتبار اسنادی داخلی، در سررسید به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

×××× به مبلغ اسمی سند تعهد پرداخت		بد: صندوق یا حساب مدیون
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
×××× به مبلغ پرداختی بابت خرید سند تعهد پرداخت		بس: تسهیلات اعطایی/خرید دین/ دولتی/ غیردولتی
		(کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۷ و ۵۶۷)
×××× به میزان مابه‌التفاوت مبلغ اسمی سند تعهد پرداخت و مبلغ پرداختی به داین		بس: سود دریافتی تسهیلات
		(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۴-۲- هم‌زمان با ثبت وصول وجه اسناد، شناسایی درآمد تسهیلات نیز به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

×××× به میزان سود دوره مربوطه		بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۵۰ و ۵۶۰)
×××× به میزان سود دوره مربوطه		بس: سود دریافتی تسهیلات
		((کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰))

۴-۳- هم‌زمان با ثبت وصول وجه اسناد، حساب‌های انتظامی مربوط به سند تعهد پرداخت خریداری شده به شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

×××× به ازای هر برگ یک ریال		بد: طرف حساب‌های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
×××× به ازای هر برگ یک ریال		بس: حساب‌های انتظامی - سند تعهد پرداخت خریداری شده
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

تبصره - مؤکداً یادآور می‌گردد، ثبت موضوع این بند صرفاً در صورت وصول وجه اسناد برگشت داده می‌شود، در غیر این صورت در دفاتر باقی می‌ماند.

۵- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۵-۱- در صورتی که وجه سند تعهد پرداخت در سررسید از مدیون وصول نگردد، علاوه بر این که حساب تسهیلات اعطایی خرید دین همانند سایر تسهیلات اعطایی مشمول «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری» می‌گردد، بانک تنزیل‌کننده موظف می‌باشد در مقطع تهیه صورت‌های مالی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بده: وجه‌التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بسی: وجه‌التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۵-۱-۱- بانک تنزیل‌کننده موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای شناسایی درآمد وفق ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را به روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات و وجه‌التزام تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده در دفاتر خود اعمال نماید:

۵-۱-۱-۱- ثبت حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات:

به میزان سودهای سررسید شده شناسایی نشده	××××	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سودهای سررسید شده شناسایی نشده	××××	بسی: سود معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۶۰۰ و ۳/۲/۰۵۹۰)

۵-۱-۱-۲- ثبت حسابداری تعدیل وجه‌التزام تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده:

به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده	××××	بده: وجه‌التزام دریافتی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه شناسایی نشده	××××	بسی: وجه‌التزام معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۰۷۶۸ و ۰۷۶۷، ۰۷۶۶، ۳/۲/۰۷۶۵)

۶- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات خرید دین پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:

۶-۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی خرید دین، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

××××	به مبلغ اصل، سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات اعطایی/مبلغ وصولی	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
××××	به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	بس: تسهیلات اعطایی/خرید دین/ دولتی/ غیردولتی (کد حساب: ۵۶۷ و ۳/۱/۰۵۷۷)
××××	به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	بس: وجه التزام دریافتنی - اعتبار اسنادی داخلی ریالی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
××××	به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	بس: وجه التزام دریافتنی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۷- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در مقطع تهیه صورت‌های مالی:

۷-۱- در صورتی که زمان سررسید (تسویه) قرارداد به گونه‌ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به یک دوره مالی و بخشی دیگر مربوط به دوره/های مالی آتی باشد، بانک گشایش‌کننده باید حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، بابت تعدیل سود، ثبت حسابداری زیر را در مقطع تهیه صورت‌های مالی در دفاتر خود اعمال نماید:

××××	به میزان سود متعلقه	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
××××	به میزان سود متعلقه	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۷-۲- در زمان سررسید تسهیلات که در دوره آینده خواهد بود، دو حالت محتمل است:

۷-۲-۱- حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) شود، علاوه بر ثبت حسابداری وصول

تسهیلات خرید دین به شرح ثبت ردیف (۴-۱) این بخش، ثبت حسابداری زیر نیز انجام می‌شود:

××××	به میزان سود متعلقه دوره مالی	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
××××	به میزان سود متعلقه دوره مالی	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۷-۲-۱- حالت دوم: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) نشود، صرفاً ثبت حسابداری ذیل اعمال

می‌شود:

به میزان سود متعلقه دوره مالی	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود متعلقه دوره مالی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات
		(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۸- ثبت‌های حسابداری باز خرید سند تعهد پرداخت:

۸-۱- در صورت باز خرید سند تعهد پرداخت توسط داین یا تنزیل آن نزد بانک مرکزی، موضوع مواد (۸) و (۹)

دستورالعمل اجرایی عقد خرید دین، سود حاصل از نگهداری سند تعهد پرداخت و همچنین باز خرید اسناد

مزبور به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌شود:

۸-۱-۱- ثبت حسابداری سود حاصل از نگهداری سند تعهد پرداخت

به میزان سود مکتسبه از زمان خرید سند تعهد پرداخت یا آخرین مقطع شناسایی سود	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مکتسبه از زمان خرید سند تعهد پرداخت یا آخرین مقطع شناسایی سود	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات
		(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۸-۱-۲- ثبت حسابداری باز خرید سند تعهد پرداخت

به مبلغ فروش نقدی سند تعهد پرداخت	xxxx	بد: صندوق یا حساب ذینفع/جاری نزد بانک مرکزی
		(کد حساب‌های: ۳/۱/۰۰۱۰ یا ۳/۱/۰۰۸۰)
به میزان مانده حساب پس از اعمال ثبت ردیف قبل	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به مبلغ پرداختی بابت خرید سند تعهد پرداخت	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی/خرید دین / دولتی / غیردولتی
		(کد حساب: ۵۶۷ و ۳/۱/۰۵۷۷)
به میزان مانده حساب	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات
		(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۸-۱-۳- ثبت حسابداری برگشت حساب‌های انتظامی

بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	×××× به ازای هر برگ یک ریال
بسی: حساب‌های انتظامی - سند تعهد پرداخت خریداری شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	×××× به ایزای هر برگ یک ریال

تبصره - علاوه بر ثبت‌های حسابداری فوق، ثبت‌های حسابداری موضوع ردیف (۱۰) نیز باید اعمال گردد.

۹- ثبت‌های حسابداری تنزیل اعتبار اسنادی داخلی توسط بانک گشایش‌کننده یا بانک تأییدکننده:

۹-۱- چنانچه سند تعهد پرداخت صادره توسط بانک گشایش‌کننده یا بانک تأییدکننده، نزد همان بانک تنزیل گردد، بانک یادشده موظف می‌باشد، تمامی رویدادهای مالی مرتبط با فرآیند تنزیل اعتبار اسنادی داخلی مربوط مشتمل بر ثبت‌های ردیف (۲)، (۳)، (۴-۱) و (۸) در خصوص سند تعهد پرداخت و ثبت‌های ردیف (۴-۲)، (۴-۳) و (۷) را در ارتباط با شناسایی درآمد وفق مفاد این دستورالعمل در دفاتر خود ثبت نماید. در پایان دوره مالی، از آنجایی که بخشی از تسهیلات اعطایی خرید دین، بابت اعتبار اسنادی داخلی مدت‌داری می‌باشد که سند تعهد پرداخت آن توسط همان بانک صادر شده است، لذا باید مبلغ مزبور در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی در خصوص حساب‌های "حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۷۸۴/۲/۳)" و "تسهیلات اعطایی/خرید دین/دولتی/غیردولتی" (کد حساب: ۵۶۷ و ۵۷۷/۱/۳) افشاء شود.

۱۰- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد خرید دین:

۱۰-۱- پس از تسویه کامل قرارداد خرید دین، قرارداد مزبور به شرح ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	×××× به مبلغ یک ریال
بسی: حساب‌های انتظامی - قراردادهای خرید دین اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	×××× به مبلغ یک ریال

۲-۱۰- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب‌ها

برگشت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	××××	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	××××	
		بس: حساب‌های انتظامی - وثایق تنزیل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۳-۱۰- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل از

حساب‌ها برگشت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	
		بس: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

«دستورالعمل حسابداری اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» در بیست و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۹/۱۴ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید و در خصوص اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی که از تاریخ ۱۳۹۴/۱۱/۱۵ به بعد گشایش شده‌اند، لازم‌الاجرا بوده و از تاریخ مزبور جایگزین دستورالعمل قبلی، موضوع مصوبه نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۵ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌گردد.